

05. 1

laser

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
02-05-2002		afw.ft.2002.099.JO	2-10-2002
onderwerp		deurplaatnummer	inloggen
FEF 278/2002/099		0800-2233322	

Geachte

Naar aanleiding van uw verzoek namens de heer [naam] van 2 mei 2002, geregistreerd onder aanvraagnummer FEF 278/2002/099, om een ontrenting als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u mede dat ik de gevraagde ontheffing niet kan verlenen. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag
De aanvraag heeft betrekking op het onder zich hebben van tamme knobbelzwanen; het onder zich hebben van jonge, door de [naam] zelf gekweekte zwanen zonder dat deze de eerste 8 à 12 weken zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring; het leewieken van jonge tamme knobbelzwanen in het nest, terwijl deze op dat moment (nog) niet zijn, c.q. kunnen worden voorzien van een naadloos gesloten pootring.

Overwegingen
UR de wijze waarop en het oogmerk waartoe de heer [naam] tamme knobbelzwanen onder zich houdt, volgt dat deze activiteiten een vorm van extensieve dierhouderij behelzen. Het houden van knobbelzwanen is toegestaan, mits de dieren zijn voorzien van een passende naadloos gesloten pootring. Hieruit vloeit voort dat knobbelzwanen die op deze manier onder zich gehouden worden, niet beschouwd kunnen worden als beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. De verbodsbepalingen zoals gesteld in de artikelen 9 tot en met 14 van de Flora- en faunawet, waaronder het verbod om beschermde inheemse diersoorten onder zich te hebben ex artikel 13, zijn derhalve niet van toepassing.

Wat betreft het onder zich hebben van jonge, door de heer [naam] zelf gekweekte zwanen, zonder dat deze de eerste 8 à 12 weken zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring, merk ik het volgende op. Hoewel de Ringenregeling (Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens, Stct.2002, nr. 51) volgt dat vogels in hun eerste levensdagen voorzien dienen te worden van een naadloos gesloten pootring, kan uit fysieke kenmerken van de soort voortvloeien dat geringd wordt op een moment dat de ring niet meer van de poot valt. In het geval van de knobbelzwaan kan dat

Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Agentschap LASER
Verifying Dordrecht
Burg. de Raadstingel 59
Postadres: 33933
3300 SO Dordrecht
Telefoon: 0800-2233322
Fax: 078-6398394

Datum

Kenmerk

Vervolgblad

afw.ff.2002.099JO

2

Inderdaad pas plaatsvinden zo'n 8 à 12 weken nadat de Jonge knobbelzwanen uit het ei zijn gekomen. Derhalve is geen ontheffing nodig van de verplichtingen die volgen uit de Ringenregeling.

Ik wil u er op wijzen dat op het houden van dieren, inclusief extensieve dierhouderij, de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren van toepassing is. De knobbelzwaan is echter niet op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aangewezen als soort die voor de productie mag worden gehouden. Hieruit vloeit wellicht voort dat voor de hier in het geding zijnde wijze van houden van knobbelzwanen een ontheffing op grond van deze wet vereist is. Ik raad u derhalve aan hierover contact op te nemen met de Directie Landbouw van het Ministerie van LNV.

De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren verbiedt evenwel het leewieken van knobbelzwanen, die op de in het geding zijnde wijze worden gehouden, niet.

Conclusie

Op grond van bovenstaande kan ik u de gevraagde ontheffing niet verlenen.

Indien u het met deze beslissing niet eens bent kunt u hiertegen binnen 6 weken na verzending van dit schrijven bezwaar maken. Ook een andere belanghebbende kan tegen dit besluit in bezwaar komen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan het regiokantoor van LASER, afdeling bezwaarschriften. Het adres vindt u in de linker kantlijn van dit schrijven. Geef in uw brief duidelijk aan wat uw bezwaren zijn en de motivatie daarvan. Vermeld in de linkerbovenhoek van het bezwaarschrift duidelijk het volgende: ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet en het aanvraagnummer. U wordt tevens verzocht een afschrift van deze brief bij het bezwaarschrift te volgen. De unitmanager van LASER zal namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op het bezwaarschrift beslissen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ,
voor deze:

De teammanager van LASER

1

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Naar aanleiding van het verzoek van
Namens dhr. " "

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en Faunawet

Verleent hierbij aan : dhr.

Voor het tijdvak van : 01-04-2003 t/m 01-04-2008

ONTHEFFING

nummer FEF27B/2002/099

Van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 10 en 13, eerste lid, van de Flora- en Faunawet voor zover dit betreft het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen; opzettelijk verontrusten; vervoeren of onder zich hebben van exemplaren van de Knobbelzwaan (*Cygnus olor*).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorwaarden

1. Dhr. . blijft als houder van de ontheffing te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven, de uitvoering en de bekostiging van de voorwaarden waaronder deze ontheffing wordt verleend.

Specifieke voorwaarden

2. De jonge, door de heer . n zelf gefokte tamme knobbelzwanen dienen voorzien, wanneer de vogels 8 tot 12 weken oud zijn, voorzien te worden van een naadloos gesloten pootring.
3. De zwanen die ouder zijn dan 8 tot 12 weken en daardoor mee niet meer voorzien kunnen worden van een naadloos gesloten pootring, dienen voorzien te worden van een knijpring.
4. Voorwaarde 3 dient te geschieden binnen 1 jaar na dagtekening van deze ontheffing.
5. Van zowel de knijpringen bij de oudere zwanen als van de naadloos gesloten pootringen bij de jongere zwanen, dient ex artikel 5 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten een registratie bijgehouden te worden.

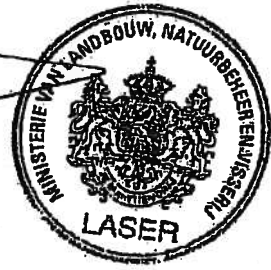
Overige voorwaarden

6. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is LASER vestiging Dordrecht, Postbus 1191, 3300 BD Dordrecht.
7. Zodra LNV van oordeel is dat Dhr. de voorwaarden, gesteld in deze ontheffing, niet of niet voldoende naleeft, kan deze worden ingetrokken.
8. De ontheffinghouder dient deze ontheffing binnen 14 dagen na afloop van de geldigheidstermijn terug te zenden aan LASER vestiging Dordrecht.

Dordrecht 24 maart 2003

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ,
voor deze:
De teammanager van LASER,

Mw.

C

CC

C

CC

Rechtbank 's-Gravenhage

Sector Bestuursrecht

Postbus 20302, 2500 EH Den Haag

Bezoekadres
Prins Clauslaan 80
2595 AJ Den Haag
Telefoon (070) 3813131
Fax (070) 3813380
ReboBankrekening
1923.25.795

AANTEKENEN

de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;
LASER regio Zuidwest
Postbus 1191
3300 BD Dordrecht

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(r)
Onderwerp

2e Kamer

070-3813387
23 oktober 2003
procedurenummer 02 / 3176 BESLU V01 BB G185
casusnummer
Fictieve Weigering

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden.
Wilt u slechts één zaak
in uw brief behandelen.

toezending afschrift uitspraak
en mededeling rechtsmiddel.

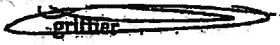
Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zend ik u een kopie van de uitspraak waarbij op het beroep is beslist.

Tegen deze uitspraak staat hoger beroep open. Indien u daarvan gebruik
wensst te maken, dient u binnen zes weken na de dagtekening van deze brief
een beroepschrift en een kopie van bijgaande uitspraak te zenden aan de
Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20018, 2500 EA
Den Haag.

In het beroepschrift vermeldt u waarom u de uitspraak niet juist vindt.

Respectieus,
gachtend,

Rechtbank 's-Gravenhage
sector bestuursrecht
tweede afdeling, enkelvoudige kamer

Reg. nr. AWB 02/3176 BESLU

UITSpraak
als bedoeld in artikel 8:77
van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Uitspraak in het geding tussen

eiser,

en

de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, verweerder,
voorheen de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Ontstaan en loop van het geding

Eiser is eigenaar van ongeveer 500 á 600 paren tamme knobbelzwanen (*Cygnus Olor*) die, geleewiekt en voorzien van een merkteken op de snavel en poot, geheel vrijelijk in de polder verblijven. Met de nakweek van deze knobbelzwanen voorziet hij in zijn levensonderhoud.

Eiser is bij brief van 29 april 2002 van de teamleider van het milieuhandhavingsteam van het politiekorps Hollands Midden, na een voorlichtingsbezoek op zijn bedrijf in verband met de inwerkingtreding per 1 april 2002 van de Flora- en faunawet (hierna: de Wet), erop gewezen dat door de inwerkingtreding van de Wet alle handelingen met tamme zwanen, zoals onder andere het vangen, leewieken, uitzetten, vervoeren en handelen, strafbare feiten zijn en dat mogelijk ook artikelen van de Gezondheids- en Welzijnwet voor Dieren door hem worden overtreden.

Bij brief van 2 mei 2002, ontvangen door verweerder op 3 mei 2002, heeft eiser verweerder verzocht hoogdringend vergunning ex artikel 75 van de Wet te willen verlenen waardoor eiser wordt gerechtigd:

- a. tamme knobbelzwanen in zijn bezit of onder zich te hebben;
- b. jonge, door hemzelf gekweekte zwanen, onder zich te houden c.q. in zijn bezit te hebben zonder dat deze de eerste 8 á 12 weken zijn voorzien van een naadloos gesloten ring;
- c. jonge tamme knobbelzwanen in het nest te leewieken terwijl deze op dat moment nog niet zijn c.q. kunnen worden voorzien van een naadloos gesloten pooring.

Bij brief van 1 juli 2002 heeft eiser tegen het ingevolge artikel 6:2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb met een besluit gelijk te stellen niet tijdig nemen van een besluit op zijn aanvraag om een vergunning bij

verweerder bezwaar gemaakt.

Verweerder heeft de ontvangst van het bezwaarschrift op 2 juli 2002 bevestigd en om overlegging van een machtiging verzocht.

Bij brief van 8 juli 2002 heeft eiser verweerder medegedeeld dat deze machtiging reeds was overgelegd.

Bij brief van 19 augustus 2002 heeft verweerder aan eiser medegedeeld dat de beslissing op het bezwaarschrift met vier weken is verdaagd.

Bij beroepschrift van 20 augustus 2002, ingekomen op 23 augustus 2002, heeft eiser bij de rechtbank beroep ingesteld tegen het niet tijdig beslissen door verweerder op zijn bezwaarschrift.

Bij primair besluit van 2 oktober 2002 heeft verweerder de gevraagde vergunning geweigerd omdat – kort gezegd – de handelingen waarvoor eiser ontheffing vraagt niet verboden zijn ingevolge de Wet.

Bij besluit van 5 november 2002 heeft verweerder het bezwaar van eiser tegen het niet tijdig beslissen niet-ontvankelijk verklaard zonder het bezwaar mede gericht te achten tegen het primaire besluit van 2 oktober 2002.

Bij besluit van 25 februari 2003 heeft verweerder het besluit van 5 november 2002 ingetrokken, aangezien het bezwaarschrift ingevolge artikel 6:20, vierde lid, van de Awb geacht had moeten worden mede gericht te zijn tegen het besluit van 2 oktober 2002, dat immers niet tegemoet komt aan het bezwaar.

Eiser is op 6 maart 2003 over zijn bezwaren door verweerder gehoord.

Bij besluit van 4 april 2003 heeft verweerder opnieuw op eisers bezwaar, thans gericht geacht tegen het besluit van 2 oktober 2002, beslist. Bij dat besluit zijn eisers bezwaren tegen het besluit van 2 oktober 2002 gegrond verklaard en is aan eiser een ontheffing verleend.

Bij brief van 8 mei 2003 heeft eiser aanvullende beroepsgronden ingediend.

Verweerder heeft daarop een verweerschrift ingediend.

De zaak is op 9 oktober 2003 ter zitting behandeld.

Eiser is in persoon, bijgestaan door zijn gemachtigde, J.M.A. Klaus. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde mr. J.M. Hagoorth.

De rechtbank heeft de behandeling ter zitting geschorst teneinde verweerder in de gelegenheid te stellen zich nader uit te laten over de regelgeving. Verweerder heeft zich bij faxbericht van 30 oktober 2003 nader uitgelaten over de toepasselijke regelgeving. Eiser heeft daarop gereageerd bij faxbericht van 10 oktober 2003. Partijen hebben daarna de rechtbank toestemming verleend om zonder nadere behandeling ter zitting uitspraak te doen. Daarop heeft de rechtbank het onderzoek gesloten.

Motivering

Met betrekking tot het door eiser ingestelde beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit op zijn bezwaarschrift overweegt de rechtbank dat eiser bij een uitspraak op dit beroep geen belang meer heeft, nu verweerder inmiddels op eisers bezwaren heeft beslist en enig resterend belang door eiser niet is gesteld. Eiser zal daarom in zijn beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit op zijn bezwaarschrift niet-ontvankelijk worden verklaard.

Het beroep van eiser moet op grond van artikel 6:20, vierde lid, van de Awb geacht worden mede te zijn gericht tegen het besluit van 4 april 2003, (hierna te noemen: het bestreden besluit) nu met dat besluit niet geheel aan eiser tegemoet is gekomen.

Met betrekking tot de toepasselijke regelgeving overweegt de rechtbank als volgt.

Ingevolge artikel 4, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet worden als beschermde inheemse diersoort worden aangemerkt: alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten.

Ingevolge artikel 4 van het besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet zijn als soorten vogels waarvan gedomesticeerde vogels niet worden aangemerkt als beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van de Wet aangewezen:

- a. de grauwe gans (*Anser anser*);
- b. de Europese kanarie (*Serinus canaria*);
- c. de rotsduif (*Columba livia*);
- d. de wilde eend (*Anas platyrhynchos*).

Ingevolge artikel 9 van de Wet is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Ingevolge artikel 10 van de Wet is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Ingevolge artikel 11 van de Wet is het verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Ingevolge artikel 12 van de Wet is het verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ingevolge artikel 13, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet is het verboden

"planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort, of"

Het vervolg van deze zin staat in artikel 13, eerste lid, onder b van de Wet, luidend:

b. dieren behorende tot een niet beschermde uitheemse diersoort, te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Genoemd onderdeel b van het eerste lid van artikel 13 van de Wet is – zoals door verweerder ter zitting is bevestigd – nog niet in werking getreden. Bij artikel 1 van het Besluit van 12 december 2001 tot vaststelling van inwerkingtreding van een aantal artikelen van de Flora- en faunawet enz. (Stb. 2001, nr. 656) is dit onderdeel uitgezonderd van inwerkingtreding per 1 april 2002 van artikel 13, eerste lid, van de Wet.

De rechtbank is van oordeel dat de genoemde zinsnede "te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben." geen onderdeel uitmaakt van het nog niet in werking getreden onderdeel b, van artikel 13, eerste lid, van de Wet, maar het tekstueel vervolg is en derhalve onderdeel uitmaakt van de aanhef van het eerste lid van artikel 13 van de Wet die wel per 1 april 2002 in werking is getreden. (Zie Hoge Raad 21 januari 2003, LNJ-nummer: AE 8928)

Artikel 75 van de Wet luidt als volgt:

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.
2. Indien een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid strekt tot uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties, kan de vrijstelling bij ministeriële regeling worden verleend.
3. Onze Minister kan, voorzover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.
4. Vrijstellingen en ontheffingen worden tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaakt tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de

soort.

5. Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:

- ten behoeve van onderzoek en onderwijs, reproductie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of,
- met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

6. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Bij het op 1 april 2002 in werking getreden Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten van 28 november 2000 (hierna: het Besluit) is uitvoering gegeven aan de artikel 75, eerste juncto vierde en vijfde lid, van de Wet gegeven bevoegdheid om een aantal vrijstellingen te verlenen.

Artikel 5 van het Besluit luidt als volgt:

- Van de verboden, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 12 en 13, eerste lid, van de wet, wordt vrijstelling verleend voor gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort, alsmede voor eieren, nesten of producten van die vogels, indien de houder kan aantonen dat de vogels zijn gefokt, of, indien het eieren, nesten of producten van die vogels betreft, dat de betrokken producten van gefokte vogels afkomstig zijn en voorzover:
 - deze vogels zijn voorzien van een pootring als bedoeld in artikel 6;
 - registratie heeft plaatsgevonden in de administratie bedoeld in artikel 8 en
 - voldaan is aan de krachtens artikel 18 gestelde regels.
- Onze Minister kan ontheffing verlenen van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een pootring voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte vogels.

Artikel 6 van het Besluit luidt als volgt:

- Gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort zijn voorzien van een door Onze Minister op aanvraag afgegeven gesloten pootring, dan wel van een gesloten pootring die door een overheidsorgaan van een ander Staat dan Nederland, of een door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland erkende organisatie, is afgegeven.
- Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld betreffende de afgifte en kenmerken van gesloten pootringen.

Verweerder heeft bij het bestreden besluit aan eiser voor een tijdvak van vijf

jaren ontheffing verleend van de verboden genoemd in artikel 9, 10 en (deels) 13, eerste lid, van de Wet, onder het stellen van voorwaarden, waaronder:

- de jonge, door de zelf gefokte tamme knobbelzwanen dienen, wanneer de vogels 8 tot 12 weken oud zijn, voorzien te worden van een naadloos gesloten pootring;
- de zwanen die ouder zijn dan 8 tot 12 weken en daardoor niet meer voorzien kunnen worden van een naadloos gesloten pootring, dienen voorzien te worden van een knijpring, binnen een jaar na dagtekening van deze heffing;
- van zowel de knijpringen bij de oudere zwanen als van de naadloos gesloten pootringen bij de jongere zwanen, dient ex artikel 5 van het Besluit een registratie bijgehouden te worden;
- zodra LNV van oordeel is dat de de voorwaarden, gesteld in deze ontheffing niet of niet voldoende naleeft, kan deze worden ingetrokken.

Verweerder heeft daartoe samen gevat overwogen dat op basis van artikel 5 van het Besluit ontheffing kan worden verleend van de genoemde verboden voor gefokte vogels van een beschermde inheemse diersoort en dat de voorgeschreven ringen in de toekomst als bewijs zullen dienen dat de vogels gefokt zijn.

Voorts heeft verweerder geconcludeerd dat het leewieken ingevolge de hierop van toepassing zijnde Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd) is toegestaan indien de vogels in een grote groep loslopend op de grond worden gehouden. Echter het houden van knobbelzwanen met het oog op productie is wel verboden. Verweerder heeft eiser erop gewezen dat LASER voor het verlenen van een ontheffing van laatstgenoemd verbod niet het bevoegde orgaan is en dat eiser zich daarvoor dient te wenden tot de Directie Landbouw van dit Ministerie.

Verweerder meent – blijkens de inhoud van het verweerschrift – dat het hier niet om gedomesticeerde dieren gaat.

Eiser heeft in zijn aanvullend beroepschrift aangevoerd dat het bestreden besluit onbegrijpelijk is, omdat het hier gaat om tamme zwanen en niet om wilde vogels, te minder nu eiser gerechtigd is zijn jonge zwanen te leewieken.

Eiser meent dat de verplichting om binnen één jaar alle hem in eigendom toebehorende tamme zwanen te voorzien van een gesloten pootring dan wel knijpring geen grondslag heeft in de Wet. Hij acht de rechtszekerheid in het geding, nu niet duidelijk is op welke wijze hij de jonge geleewiekte zwanen die zich vóórdat deze 8 à 12 weken oud zijn op het water bevinden, van een merkteken moeten worden voorzien. De in het bestreden besluit genoemde mogelijkheid tot intrekking van de ontheffing, indien naar het oordeel van verweerder in strijd wordt gehandeld met de voorwaarden, acht hij eveneens in strijd met de rechtszekerheid.

De rechtbank overweegt het volgende.

Tussen partijen is niet in geschil dat de knobbelzwaan een van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soort vogel is.

De rechtbank is van oordeel dat knobbelzwanen onder de werking van de Wet vallen als beschermde inheemse diersoort, nu het hier gaat om een van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soort vogel en deze soort niet is aangewezen bij algemene maatregel van bestuur als een soort waarvan de gedomesticeerde vogels niet als beschermde inheemse diersoort wordt aangemerkt. De vraag of het hier om al dan niet gedomesticeerde knobbelzwanen gaat is derhalve in dit verband niet van belang.

De rechtbank stelt vast dat verweerder bij het bestreden besluit de ontheffing ex artikel 75, derde lid van de Wet heeft gebaseerd op toepassing van artikel 5 van het Besluit.

Blijkens de na de behandeling ter zitting overgelegde faxberichten zijn beide partijen van oordeel dat het Besluit niet van toepassing is, omdat verweerder een ontheffing heeft verleend op grond van artikel 75, derde lid, van de Wet en het Besluit is gebaseerd op artikel 75, eerste lid, van de Wet. Eiser stelt daarnaast dat artikel 5 van het Besluit bovendien buiten toepassing moet blijven omdat het in zijn geval niet gaat om gefokte vogels.

Met betrekking tot de toepasselijkheid van het Besluit overweegt de rechtbank allereerst als volgt.

Alvorens verweerder tot het verlenen van een ontheffing ex artikel 75, derde lid, van de Wet kan overgaan, zal verweerder eerst hebben te bezien of de gedragingen waarvoor een ontheffing wordt verzocht verboden zijn.

Daartoe zal verweerder eerst hebben te bezien of voor die gedraging niet een algemene vrijstelling geldt krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel, 75, eerste lid, van de Wet.

Voor een gedraging die krachtens een algemene vrijstelling niet verboden is kan immers niet een ontheffing worden verleend. Het ter zitting door verweerder ingenomen standpunt dat een vrijstelling per individueel geval vastgelegd dient te worden in een ontheffingsbeschikking om de voorwaarden vast te kunnen leggen waaronder de vrijstelling geldt, acht de rechtbank als in strijd met het systeem van de Wet onjuist. Zo ook genoemd arrest van de Hoge Raad van 21 januari 2003 (met betrekking overigens tot de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, welke is gebaseerd op het tweede lid van artikel 75 van de Wet.)

Nu verweerder in het bestreden besluit de ontheffing heeft verleend op basis van artikel 5 van het Besluit juncto artikel 75, derde lid van de Wet berust het bestreden besluit op een onjuiste wettelijke grondslag en kan het niet in stand blijven. De rechtbank zal daarom het beroep gegrond verklaren en verweerder opdragen een nieuw besluit op eisers bezwaren te nemen.

Daarbij hebben naar het oordeel van de rechtbank de volgende uitgangspunten te gelden.

Eiser heeft ter zitting verklaard dat hij heeft verzocht om een ontheffing ex artikel 75, derde lid, van de Wet, omdat hij meent niet te kunnen voldoen aan de voorwaarden voor vrijstelling als bedoeld in artikel 5 van het Besluit.

Indien hij aan die voorwaarden zou kunnen voldoen zou hij immers geen ontheffing nodig zou hebben.

Verweerder zal dus eerst hebben te beoordelen of artikel 5 van het Besluit wel of niet op de situatie van eiser van toepassing is. Daartoe is blijkens dat artikel van belang of de gedragingen waarvoor eiser een ontheffing heeft verzocht betrekking hebben op *gefokte* vogels behorende tot een inheemse diersoort.

Vervolgens zal verweerder dienen te beoordelen of hij voldoende redenen aanwezig acht om aan eiser tegemoet te komen voor wat betreft zijn bezwaren tegen het ringen en het bijhouden van een registratie.

Indien verweerder tot de conclusie komt dat artikel 5 van het Besluit niet van toepassing is, dient verweerder te beoordelen of eiser in aanmerking komt voor een ontheffing op basis van artikel 75, derde lid, van de Wet en of bij de te stellen voorwaarden aan eiser kan worden tegemoetgekomen, in aanmerking genomen de beperkingen die de regelgeving stelt ten aanzien van de redenen op grond waarvan een ontheffing kan worden verleend en in aanmerking genomen het beleid dat verweerder op dit punt mag voeren.

Ten behoeve van eiser wijst de rechtbank tot slot op artikel 80, aanhef en onder c van de Wet, waarin uitdrukkelijk is bepaald dat een vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken indien de houder daarvan handelt in strijd met de hem verleende vergunning of ontheffing of met de daaraan verboden voorschriften. Indien een betrokkene het met het oordeel van verweerder omtrent het handelen in strijd met de verleende ontheffing of vergunning niet eens is, kan hij daartegen rechtsmiddelen aanwenden.

De rechtbank acht voorts termen aanwezig verweerder met toepassing van artikel 8:75 van de Awb te veroordelen in de door eiser in verband met de behandeling van dit beroep gemaakte kosten. Deze kosten zijn op voet van het bepaalde in het Besluit proceskosten bestuursrecht vastgesteld op € 644,-, te weten € 322,- voor het beroepschrift en € 322,- voor het verschijnen ter zitting bij een zaak van gemiddeld gewicht.

Beslissing

De Rechtbank 's-Gravenhage,

RECHT DOENDE:

Verklaart het beroep tegen het ingeolge artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb met een besluit gelijk te stellen niet tijdig nemen van een besluit op eisers bezwaarschrift niet-ontvankelijk.

Verklaart het beroep tegen het besluit van 4 april 2003 gegrond.

Draagt verweerder op een nieuw besluit te nemen met inachtneming van hetgeen in deze uitspraak is overwogen.

Reg.nr. AWB 02/3176 BESLU

9

Bepaalt dat de rechtspersoon de Staat der Nederlanden (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit) aan eiser het door hem betaalde griffierecht, te weten € 109,-, vergoedt.

Veroordeelt verweerder in de proceskosten ten bedrage van € 644,-, welke kosten voormelde rechtspersoon aan eiser dient te vergoeden.

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kan binnen zes weken na verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Aldus gegeven door mr. M.D.J. Van Reenen-Stroebel en in het openbaar uitgesproken op 23 oktober 2003, in tegenwoordigheid van de griffier mr. J.A. Leijten.

(Handwritten marks: "1 0" and a signature)

Voor eensluidend afschrift,
de griffier van de Rechtbank 's-Gravenhage.

Verzonden op:

23 OKT 2003

De heer

lase

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		02.1.0240	VERZONDEN . 8 JAN 2002
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Nieuwe beslissing op bezwaar naar aanleiding van rechterlijke uitspraak		078-6395300	1

Geachte heer

Op 23 oktober 2003 heeft de rechtbank 's-Gravenhage uitspraak (02/3176) gedaan in de door u aangespannen beroepsprocedure. De rechtbank heeft in haar uitspraak bepaald dat een nieuwe beslissing op het bezwaarschrift genomen moet worden. Uw bezwaar wordt daarom in deze beslissing – met inachtneming van hetgeen de rechtbank gesteld heeft – opnieuw beoordeeld.

Feiten en omstandigheden

U houdt tussen de 600 en 700 paar tamme knobbelzwanen. Uw broodwinning haalt u uit het verkopen van het vlees, de jongen en het dons van de zwanen. Onder de Vogelwet behoorden tamme knobbelzwanen niet tot de beschermde vogels. Op 1 april 2002 is echter de Flora- en faunawet in werking getreden. Onder deze wet worden tamme knobbelzwanen wel aangemerkt als een beschermde inheemse diersoort. Dit betekent dat de activiteiten die u uitvoert met betrekking tot zijn bedrijfsvoering, onder de Flora- en faunawet verboden zijn. Om deze reden heeft u een aanvraag ingediend teneinde een ontheffing te krijgen op basis van artikel 75, vierde lid, van de Flora- en faunawet.

Ontheffing wordt gevraagd voor:

- het in zijn bezit hebben, dan wel onder zich houden van tamme knobbelzwanen;
- het in zijn bezit hebben, dan wel onder zich houden van jonge, door hem zelf gekweekte tamme knobbelzwanen, zonder dat deze de eerste 8 tot 12 weken zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring; en
- het leewieken van jonge tamme knobbelzwanen in het nest terwijl deze op dat moment (nog) niet zijn, dan wel kunnen worden voorzien van een naadloos gesloten pootring.

Uw bezwaren

Van uw bezwaren heb ik kennis genomen. U heeft aangegeven waarom u het niet eens bent met het besluit van de teammanager d.d. 2 oktober 2002. Op basis van het door u gestelde bent u van mening dat de gevraagde ontheffing wel had moeten worden verleend. In mijn overwegingen zal ik ingaan op het door u aangevoerde.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Agentschap LASER
Vestiging Dordrecht
Burg. de Raadsingel 59
Postadres: Postbus 1191
3300 DD Dordrecht
Telefoon: 078-6395395
Fax: 078-6395394

Datum

Kenmerk
02.1.0240

Vervolgblad
2

Ter voorbereiding op deze beslissing bent u in de gelegenheid gesteld uw bezwaren tijdens een hoorzitting mondeling nader toe te lichten. Van deze gelegenheid heeft u gebruik gemaakt. De hoorzitting heeft plaatsgevonden op 6 maart 2003.

Overwegingen

Juridisch kader

De handelingen die in de artikelen 8 tot en met 18 van de Flora- en faunawet (hierna te noemen: de Ff-wet) verboden gesteld worden, kunnen onder omstandigheden toch worden toegestaan. De Ff-wet maakt hier een onderscheid tussen vrijstellingen en ontheffingen.

Verboden handelingen mogen wel uitgevoerd worden, wanneer hiervoor een vrijstelling van toepassing is. Vrijstellingen worden gekenmerkt door hun algemene karakter. Dit wil zeggen dat een vrijstelling niet individueel aangevraagd hoeft te worden. Een ieder die meent aan de voorwaarden voor een vrijstelling te voldoen, mag de bij deze vrijstelling toegestane handelingen verrichten.

Een andere mogelijkheid om verboden handelingen toch uit te mogen voeren, is door middel van een ontheffing. Om in bezit te komen van een ontheffing dient hiertoe een aanvraag ingediend te worden. In dien -kort gezegd- aan de voorwaarden is voldaan, kan in principe een ontheffing worden verleend. Deze ontheffing is op schrift gesteld en geldt in beginsel slechts individueel. Dit wil zeggen dat alleen aan de aanvrager van de ontheffing toestemming is verleend om bepaalde handelingen uit te voeren. Aan een ontheffing zijn voorwaarden verbonden en indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan, kan de ontheffing ingetrokken worden.

Bovenstaande vindt zijn grondslag in artikel 75 van de Ff-wet. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat vrijstelling kan worden verleend van de bij of krachtens artikel 8 tot en met 18 gestelde verboden. Vrijstellingen worden onder meer verleend middels het "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten" (hierna te noemen: Besluit vrijstelling). Voorts bepaalt artikel 75, derde lid, van de Ff-wet dat ontheffing kan worden verleend van onder andere de verboden van artikel 8 tot en met 18. Afhankelijk van de dier- of plantensoort waarvoor ontheffing wordt gevraagd, wordt getoetst aan de voorwaarden van het vierde of vijfde lid.

In uw situatie zou artikel 5 van het Besluit vrijstelling soelaas kunnen bieden. Dit artikel bepaalt dat van de verboden van artikel 9 tot en met 13, eerste lid, van de Ff-wet vrijstelling wordt verleend voor gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort, alsmede voor eieren, nesten of producten van die vogels, indien de houder kan aantonen dat de vogels zijn gefokt, of, indien het eieren, nesten of producten van die vogels betreft, dat de betrokken producten van gefokte vogels afkomstig zijn. Daarnaast gelden de voorwaarden dat de vogels voorzien dienen te zijn van een poorting als bedoeld in artikel 6 van het Besluit vrijstelling, registratie van deze poorting heeft plaatsgevonden in de administratie die door de minister wordt bijgehouden en de houder voldoet aan de administratie-eisen omtrent de vogels die gesteld worden in artikel 18 van het Besluit vrijstelling.

Datum

Kenmerk

Vervolgblad

02.1.0240

3

Gefokte vogels

Om in aanmerking te komen voor de vrijstelling op basis van artikel 5 van het Besluit vrijstelling dient het allereerst te gaan om gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort. Op basis van artikel 4, eerste lid, onder b, van de Ff-wet worden alle van nature op het Europese grondgebied voorkomende vogels (met uitzondering van gedomesticeerde vogels) beschouwd als een beschermde inheemse diersoort, met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten. De knobbelzwaan valt blijkens artikel 4 van dit besluit niet onder "gedomesticeerde vogels" en wordt dus gekwalificeerd als een beschermde inheemse diersoort. De artikelsgewijze toelichting op het Besluit vrijstelling geeft voorts aan dat, om aan te geven dat het om gefokte vogels gaat, verschillende zaken als bewijs kunnen dienen. Hier worden bijvoorbeeld pootringen, DNA-gegevens en tatoeages genoemd. Uw knobbelzwanen zijn niet geringd, maar zijn wél allemaal voorzien van een tatoeage met een merkteken wat aangeeft dat de dieren uw eigendom zijn. Deze tatoeages zijn daarmee voldoende bewijs om aan te tonen dat het hier om gefokte vogels gaat.

Ringplicht en administratie

Op basis van artikel 5, eerste lid, onder a, en artikel 6 van het Besluit vrijstelling dienen gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort voorzien te zijn van een gesloten pootring. Hiervan is echter een ontheffing mogelijk. Artikel 5, tweede lid, van het Besluit vrijstelling biedt de mogelijkheid ontheffing te verlenen van de ringplicht indien het gaat om bedrijfsmatig, met het oog op de productie gehouden vogels. In de aanvraag heeft u reeds aangegeven dat het gaat om vogels die u voor de productie houdt. Gebleken is dat hij zijn broodwinning haalt uit de verkoop van de jonge zwanen en het vlees en het dons van de zwanen. Dit betekent dat in dit geval een ontheffing van de ringplicht gegeven kan worden.

Artikel 18 van het Besluit vrijstelling stelt eisen aan de administratie die gevoerd moet worden. Dit is in de "Regeling administratie bezit van en handel in beschermde dier- en plantensoorten" verder uitgewerkt. Deze regeling ziet echter alleen op vogels die genoemd worden op bijlage A van de CITES-basisverordening². De toelichting bij deze Regeling geeft aan dat de administratieplicht op basis van deze Regeling niet geldt voor vogels waarvoor de vrijstelling van artikel 5, eerste lid, van het Besluit vrijstelling geldt. Dit betekent dat een strikte administratie op basis van deze Regeling niet verplicht is.

Nu de Minister echter een eenduidige aanpak voorstaat, ligt het bijhouden van een administratie van uw dieren wel in de rede. De ringplicht die de Minister voorstaat, geeft waarborgen omtrent de administratie van vogels. Wanneer derhalve van deze ringplicht wordt afgezien door middel van een ontheffing, dient de administratie evengoed gewaarborgd te worden. Op basis van artikel 79 van de Ff-wet kunnen aan een vrijstelling, ontheffing of vergunning voorschriften worden verbonden. Ze kunnen derhalve onder beperkingen worden verleend. De ontheffing van de ringplicht wordt u derhalve verleend

² Verordening nr. 338/97 van de Raad van de Europese Unie van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (PbEG 1997, L61)

Datum

Kenmerk
02.1.0240

Vervolgblad
4

onder de voorwaarde dat u vanaf heden een administratie aanlegt van de vogels die in uw bezit zijn. De voorwaarden waaraan deze administratie moet voldoen, vindt u in de bij deze beslissing gevoegde ontheffing.

Gelet op het bovenstaande komt u voor wat betreft de ringplicht in aanmerking voor een ontheffing, daar het in uw geval gaat om bedrijfsmatig, voor de produktie gehouden dieren. Deze ontheffing wordt onder voorwaarden verleend en treft u bijgaand aan. Met deze ontheffing is voor uw werkzaamheden de vrijstelling van artikel 5 van het Besluit vrijstelling van toepassing. Hiervoor hoeft u derhalve geen ontheffing aan te vragen.

Conclusie

Ik verklaar uw bezwaren gegrond.

Bijgaand treft u de ontheffing van de ringplicht aan. De ontheffing die op 24 maart 2003 aan u werd verleend, wordt hierbij ingetrokken. Ik verzoek u deze ontheffing te retourneren t.a.v. de afdeling Juridische Zaken.

Een belanghebbende kan binnen zes weken na de dag waarop deze beslissing is verzonden hiertegen een met redenen omkleed beroepschrift indienen bij de rechtbank waar de indiener zijn woonplaats heeft. Voor de goede orde merk ik op dat Nieuwerbrug ligt binnen het rechtsgebied van de rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH 's-Gravenhage. Voor de behandeling van het beroepschrift is een griffierecht verschuldigd dat voor natuurlijke personen € 1.16,- en voor niet-natuurlijke personen € 232,- bedraagt.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit
voor deze,
de unitmanager van LASER Dordrecht

Flora- en faunawet, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten, 25 mei 1998

Artikel 4

1. Als beschermde inheemse diersoort worden aangemerkt:
 - b. alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 20

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

1. Het is verboden:
 - a. planten of producten van planten, dieren, dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidelijk een beschermde inheemse of uitheemse diersoort, of
 - b. dieren behorende tot een niet beschermde uitheemse diersoort, te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Artikel 14

1. Het is verboden dieren of eieren van dieren in de vrije natuur uit te zetten.

Artikel 75

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en 18 bepaalde verboden.
2. Indien een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid strekt tot uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties, kan de vrijstelling bij ministeriële regeling worden verleend.
3. Onze Minister kan, voor zover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door Gedeputeerde Staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid en 72, vijfde lid.

4. Vrijstellingen en ontheffingen worden, tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaakt tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
5. Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:
 - a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, populatie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
 - b. teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben; of
 - c. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.
6. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Artikel 79

1. Aan vrijstellingen, ontheffingen of vergunningen kunnen voorschriften worden verbonden. Zijn kunnen onder beperkingen worden verleend. De voorschriften en beperkingen kunnen worden gewijzigd.
2. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vrijstelling, ontheffing of vergunning gestelde voorschriften en beperkingen.
3. Vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.

Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, 28 november 2000

Artikel 5

1. Van de verboden, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 12 en 13, eerste lid, van de wet, wordt vrijstelling verleend voor gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort, alsmede voor eieren, nesten of producten van die vogels, indien de houder kan aantonen dat de vogels zijn gefokt, of, indien het eieren, nesten of producten van die vogels betreft, dat de betrokken producten van gefokte vogels afkomstig zijn en voorzover:
 - a. deze vogels zijn voorzien van een pootring als bedoeld in artikel 6;
 - b. registratie heeft plaatsgevonden in de administratie bedoeld in artikel 8; en
 - c. voldaan is aan de krachtens artikel 18 gestelde regels.
2. Onze Minister kan ontheffing verlenen van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een pootring voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte vogels.

Artikel 6

1. Gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort zijn voorzien van een door Onze Minister op aanvraag afgegeven gesloten pootring, dan wel van een gesloten pootring die door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland, of door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland erkende organisatie, is afgegeven.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld betreffende de afgifte en kenmerken van gesloten pootringen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwalITEIT

Naar aanleiding van het verzoek van
namens op 2 mei 2002

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en Faunawet

Verleent hierbij aan : dhr.

Voor het tijdvak van : 01-01-2004 t/m 01-04-2008

ONTHEFFING
nummer FF/75C/2004/001

Van de ringplicht, zoals genoemd in artikel 5, tweede lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 525) met betrekking tot exemplaren van de Knobbelzwaan (*Cygnus olor*).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorwaarden

1. Dhr. (hierna te noemen: ontheffinghouder) blijft als houder van de ontheffing te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven, de uitvoering en de bekostiging van de voorwaarden waaronder deze ontheffing wordt verleend.

Specifieke voorwaarden

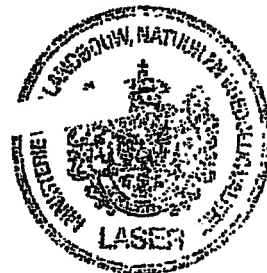
2. Ontheffinghouder dient van de Knobbelzwanen die hij onder zich heeft een administratie bij te houden.
3. Uit deze administratie dient ten minste het volgende te blijken:
 - Hoeveel dieren ontheffinghouder per 1 januari 2004 onder zich heeft;
 - Op welk datum er dieren verkocht worden;
 - Hoeveel dieren er verkocht worden;
 - Aan wie de dieren verkocht worden;
 - Op welke datum er dieren geleewiekt worden;
 - Hoeveel dieren er geleewiekt worden;
 - Op welke datum er dieren getatoeëerd worden;
 - Hoeveel dieren er getatoeëerd worden;
 - Op welke datum er dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van Knobbelzwanen, er verkocht wordt;
 - Hoeveel dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van Knobbelzwanen, er verkocht wordt;
 - Aan wie er dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van Knobbelzwanen, er verkocht wordt;

Overige voorwaarden

4. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is LASER vestiging Dordrecht, Postbus 1191, 3300 BD Dordrecht.
5. Zodra LNV van oordeel is dat Dhr. de voorwaarden, gesteld in deze ontheffing, niet of niet voldoende naleeft, kan deze worden ingetrokken.

Dordrecht, 5 januari 2004

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwalITEIT,
voor deze:
De teammanager van LASER,

4

27 november 2006	CorrasFFW2006/109	22 februari 2007
onderwerp	doorbesnummer	blzlagen
Flora- en faunawet	0800-2233322	2

Geachte

Op 27 november 2006 heeft u namens uw cliënt, de heer [...], per brief en niet door middel van het daartoe bestemde aanvraagformulier van Dienst Regelingen, verzocht om een ontheffing te verlenen op de ontheffing met het nummer FF75C/2004/001, welke aan de heer [...] is verleend tot 1 april 2008. Hierover kan ik u het volgende meedelen.

MEDEDELING:

Indien u van de teammanager uitvoering van Dienst Regelingen een formeel besluit in de zin van de Algemene wet Bestuursrecht wilt ontvangen, zodat tegen het besluit bezwaar en beroep kan openstaan, dient u daartoe formeel een aanvraag in te dienen met het daartoe voorgeschreven aanvraagformulier overeenkomstig artikel 4:4 Algemene wet bestuursrecht (zie bijlage). Uw formele aanvraag zal ik dan formeel afwijzen wegens het niet kunnen verlenen van een ontheffing in strijd met de wet.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Dienst Regelingen

Burg. De Raadlungel 59
Postadres Postbus 1191
3700 BA Dordrecht
Telefoon: 078-6393395
Fax: 078-6393394
Web: www.mlnlv.nl/toket

Verzoek tot het doen van een aanvraag

Op 27 november 2007 heeft u een verzoek gedaan tot het doen van een aanvraag voor ontheffing van de verplichting om bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte knobbelzwanen (*Cygnus olor*), te voorzien van een pooring, zoals bedoeld in artikel 5, lid 2, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit verzoek voor het verlenen van een ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 april 2008 tot en met 1 april 2013.

Overwegingen:

Geen wettelijke mogelijkheid ontheffing te verlenen
Op grond van artikel 3, lid 1, van het Besluit van 10 december 1997, houdende uitvoering van artikel 34, lid 1, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Besluit aanwijzing voor productie te houden dieren) is de knobbelzwaan nog slechts voor een tijdvak van 10 jaar na inwerkingtreding van dat Besluit nog aangewezen als productiedier. Per 1 april 2008 heeft de knobbelzwaan dus geen status meer als productiedier.

Op 31 januari 2007 heeft de Directeur landbouw u een besluit gezonden, waarbij uw cliënt geen ontheffing zal worden verleend op grond van artikel 107 van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren van artikel 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Zie bijlage).

Op grond van artikel 5, lid 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten kan slechts ontheffing worden verleend op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet van de verplichting dat bedrijfsmatig, met het oog op productie, gefokte knobbelzwanen voorzien dienen te zijn van een pootring.

Daar vanaf 1 april 2008 de knobbelzwaan dus niet meer met het oog op productie kan worden gefokt en bij besluit van 31 januari 2007 de Directeur Landbouw, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft besloten niet van het gestelde verbod van artikel 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor Dieren ontheffing te verlenen is dus de wettelijke grondslag voor ontheffingverlening van artikel 5, lid 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten in het kader van de Flora- en faunawet komen te vervallen.

Ouderparen

Alle gemerkte ouderparen kunnen vanaf 1 april 2008 slechts door uw cliënt worden geconsumeerd voor eigen gebruik. Ook na 1 april 2008 dient uw cliënt een registratie bij te houden van de gemerkte ouderparen om de legale herkomst van de knobbelzwanen te kunnen blijven aantoonen.

Nakweek

Vanaf 1 april 2008 mogen de dieren niet meer worden gemerkt als productiedier. Vanaf 1 april 2008 dient de nakweek afkomstig van de door uw cliënt gemerkte ouderparen van de knobbelzwaan te worden voorzien van een naadloos gesloten pootring, indien uw cliënt de dieren nog onder zich wenst te houden en als zijn eigendom wanst te behouden.

Indien de jongen na 1 april 2008 niet tijdig worden voorzien van een naadloos gesloten pootring en de nakweek niet deugdelijk wordt geregistreerd met een bepaald nummer van de naadloos gesloten pootring, als afkomstig te zijn van een ouderpaar met een bepaald kenmerk, dan betekent dit dat die nakweek van uw cliënt dan als inheems beschermde diersoort (knobbelzwaan afkomstig uit het wild) zal worden beschouwd en niet meer als eigendom van uw cliënt. Dit vrijlaten in de natuur is niet in strijd met de Flora- en faunawet. Jongen van de gemerkte knobbelzwanen die na 1 april 2008 niet tijdig zijn geïnged met een naadloos gesloten pootring en worden gekenmerkt en geleewiekt worden dan in strijd met de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de Flora- en faunawet gehouden.

Met vriendelijke groet,

cc: Directie Landbouw, Directie Natuur, A.L.D., Politie

5 4

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

VERZONDEN 10 JUN 2008

uw brief van	uw kenmerk	aanvraagnummer	datum
10 april 2008		TRCDR/2008/3298	4 juni 2008
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Flora- en faunawet, art. 75, lid 3, 5 en 6 FF75/2008/031	0800-22 333 22	1	

Geachte heer

Op 6 mei 2008 heeft u een aanvraag ingediend om een ontheffing te verkrijgen als bedoeld in artikel 75, lid 3, 5 en 6 van de Flora- en faunawet. De aanvraag heeft betrekking op "ontheffing van de artikelen 9, 10, 11, van de Flora- en faunawet en artikel 5, lid 2, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten voor wat betreft ontheffing van de ringplicht voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie gefokte knobbelzwanen". In deze brief stel ik u op de hoogte van mijn beslissing.

Beslissing

Ik heb besloten uw aanvraag goed te keuren.

Hierbij verleen ik u de ontheffing die u heeft aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van knobbelzwanen (*Cygnus olor*) met het oog op het kunnen vaststellen of jonge knobbelzwanen nakomelingen zijn van bij de ontheffinghouder geregistreerde gehouden knobbelzwanenouders, waarbij na de vaststelling dat de jongen, van niet in de registratie voorkomende knobbelzwanenouders zijn, deze onmiddellijk in vrijheid dienen te worden gesteld;
- artikel 10 van de Flora en faunawet voor zover dit betreft het opzettelijk verontrusten van inheems beschermde diersoorten, voor zover dit noodzakelijk is ter uitoefening van het beroep van zwanendrijver;
- artikel 11 van de Flora- en Faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de knobbelzwaan met het oog op het kunnen vaststellen of jonge knobbelzwanen nakomelingen zijn van bij de ontheffinghouder geregistreerde gehouden knobbelzwanenouders;
- artikel 5, lid 2, van het Besluit beschermde dier- en plantensoorten voor zover dit betreft de ontheffing van de verplichting dat bedrijfsmatig, met het oog op de productie gefokte jonge knobbelzwanen, zijnde nakomelingen van bij de ontheffinghouder geregistreerde knobbelzwanenouderparen, dienen te zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring.

Ik verleen u deze ontheffing voor de periode van 21 mei 2008 tot en met 31 maart 2013.

Datum
4 Juni 2008

Kenmerk
TRCDR/2008/3298

Vervolgblad
2

Hieronder vindt u de redenen voor mij besluit.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het uitoefenen van de zwanendrift. Dit is een traditionele extensieve vorm van dierhouderij, waarbij knobbelzwanenparen met toestemming van de grondgebruiker in het veld worden gehouden en de jongen later weer als productiedier worden binnengehaald. Op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en het Besluit aanwijzing voor productie te houden dieren (KB van 10 december 1997, Stb 1998, 51) is het voor de productie houden van zwanen vanaf 1 april 1998 verboden. Voor de uitoefenaars van de zwanendrifterij van voor 1998 gold voor de periode van 1 april 1998 tot 1 april 2008 een overgangstermijn. Bij besluit van 31 maart 2008 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit u bij uitzondering, gelet op uw leeftijd, ontheffing verleend tot 31 maart 2013 van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren voor zover dit betreft het houden van knobbelzwanen met het oog op de productie van van die dieren afkomstige producten. Het besluit van 31 maart 2008 ziet toe op gezondheids- en welzijnsaspecten van het voor productie houden van dieren.

Aanvullend heeft u in het kader van de Flora- en faunawet, dat toe ziet op internationale bescherming van soorten en regulering van de internationale handel in dieren, ontheffing aangevraagd van de verplichting dat gefokte vogels dienen te zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring, voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie gefokte vogels. Daarnaast heeft u ook ontheffing aangevraagd voor een aantal verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet, welke u nodig heeft om vast te kunnen stellen dat de knobbelzwanen door u worden gehouden, of dat het wilde exemplaren betreft. De nakomelingen van de geregistreerde zwanen worden door u verwerkt en verkocht en de wilde exemplaren worden door u ter plaatse weer in vrijheid gesteld.

Overwegingen

Wettelijk kader

Status knobbelzwaan in het veld

Op basis van artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet worden alle van nature op het Europese grondgebied voorkomende vogels aangemerkt als beschermde inheemse diersoort, met uitzondering van gedomesticeerde vogels, behorende tot bij algemene maatregel van bestuur¹ aangewezen soorten.

De knobbelzwaan is op grond van artikel 4 van het Besluit aanwijzing beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 253) niet als "gedomesticeerde vogel" aangewezen en wordt dan ook gekenmerkt als een beschermde inheemse diersoort, waar ontheffing voor nodig is.

De knobbelzwanen kunnen met het oog op twee doeleinden u toebehoren (in eigendom zijn):

- voor de fok van "siervogels" met mogelijkheid van verkoop aan particulieren;
- voor de verkoop van van knobbelzwanen afkomstige producten aan bedrijven.

¹ Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Stb. 2000, 253).

Datum
4 Juni 2008

Kenmerk
TRCDR/2008/3298

Vervolgblad
3

Vrijstelling voor aantoonbaar in gevangenschap gefokte vogels

Op grond van artikel 5, lid 1, van de Flora- en faunawet, gelden de artikelen 9 tot en met 12 en 13, lid 1 van de Flora- en faunawet niet ten aanzien van gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort, alsmede voor eieren, nesten, of producten van vogels, indien de houder kan aantonen dat de vogels zijn gefokt, of indien het eieren, nesten of producten van die vogels betreft, dat de betrokken producten van gefokte vogels afkomstig zijn en voorzover:

- deze vogels zijn voorzien van een pootring als bedoeld in artikel 6 van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten;
- registratie heeft plaatsgevonden in de administratie bedoeld in artikel 8 van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten;
- voldaan is aan de krachtens artikel 18 van besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten gestelde regels.

Het houden van, vervoeren, ten verkoop aanbieden, verkopen en afleveren van levende knobbelzwanen met als doel verkoop van "siervogels" aan particulieren valt onder de ringplicht.

Indien u de nakomelingen van de door u geregistreerde knobbelzwanen die niet met het oog op de productie van van die knobbelzwanen afkomstige producten worden gehouden levend wilt verkopen als "siervogels" en wij vervreemden aan particulieren, dan dient u de jonge knobbelzwanen, die voor dit doel zijn bestemd, te selecteren en tijdig te ringen met een naadloos gesloten pootring op grond van artikel 5, lid 1 en 6 van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. U dient apart een administratie bij te houden van de geringde knobbelzwanen met vermelding van naadloos gesloten pootringnummers en aan wie en wanneer de geringde knobbelzwanen zijn vervreemd. Slechts op deze wijze is vervreemding van aantoonbaar gefokte levende knobbelzwanen aan particulieren mogelijk. De handelingen van de artikelen 9 tot en met 12 en 13, lid 1 van de Flora- en faunawet vallen dan onder de vrijstelling van artikel 5, lid 1 van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Verkoop, het ten verkoop aanbieden, of schenking van levende knobbelzwanen zonder naadloos gesloten pootring, maar wel op een andere wijze gemerkt, aan particulieren, van de bedrijfsmatig met het oog op de productie van van die knobbelzwanen afkomstige producten aan particulieren is niet toegestaan.

Slechts bedrijfsmatige verwerking producten van knobbelzwanen is toegestaan.

Het ten verkoop, buiten Nederland brengen van levende knobbelzwanen, die niet zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring, aan niet bedrijfsmatige eindverwerkers van producten van knobbelzwanen is niet toegestaan.

Buiten Nederland, is de verkoop, het houden van en vervoer van knobbelzwanen niet mogelijk zonder een naadloos gesloten pootring. De door u gemerkte knobbelzwanen kunnen niet levend worden verkocht en vervoerd aan buitenlandse afnemers, zonder naadloos gesloten pootring. Wel kunnen anders gemerkte dode knobbelzwanen en producten van anders gemerkte knobbelzwanen worden verkocht aan buitenlandse afnemers.

Datum
4 Juni 2008

Kenmerk
TRCDR/2008/3298

Vervolgblad
4

Het houden van, vervoeren, ten verkoop aanbieden, en afleveren van knobbelzwanen met als doel bedrijfsmatig met het oog op voor de productie van van de knobbelzwanen afkomstige producten aan bedrijven.

Vrijstelling ringplicht voor bedrijfsmatig met het oog op de productie gefokte vogels
Op grond van artikel 5, lid 2, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten kan de Minister van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit ontheffing verlenen van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een naadloos gesloten pooring voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie gefokte vogels.

Ontheffing voor knobbelzwaan met betrekking tot status met het oog op de productie gehouden vogel

Op 31 maart 2008 is tot en met 31 maart 2013 door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ontheffing verleend van verbodsbepalingen genoemd in artikel 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren waarbij de knobbelzwanen die u op grond van uw administratie onder u houdt, de status blijven behouden van voor de productie te houden dieren.

Op grond hiervan ben ik bereid u ontheffing te verlenen van artikel 5, lid 2, van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, op voorwaarde dat u een registratie bijhoudt op grond van artikel 18 van Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Administratie

Artikel 18 van het Besluit vrijstelling stelt eisen aan de administratie die gevoerd moet worden. Dit is in de "Regeling administratie bezit van en handel in beschermde dier- en plantensoorten" verder uitgewerkt.

Deze regeling ziet echter alleen op vogels die genoemd worden op bijlage A van de CITES basisverordening³. De toelichting bij deze Regeling geeft aan dat de administratieplicht op basis van deze Regeling niet geldt voor vogels waarvoor de vrijstelling van artikel 5, lid 1, van het Besluit vrijstelling geldt. Dit betekent dat een strikte administratie op basis van deze Regeling niet verplicht is. Daar de Minister een eenduidige aanpak voorstaat, ligt het bijhouden van een administratie van uw dieren in de rede. De ringplicht die de Minister voorstaat, geeft waarborgen omtrent de administratie van vogels.

Wanneer van de ringplicht wordt afgezien door middel van een ontheffing, dient de administratie evengoed gewaarborgd te worden. Op basis van artikel 79 van de Flora- en faunawet kunnen aan een ontheffing voorschriften worden verbonden. Een ontheffing kan daarom onder beperkingen worden verleend. De ontheffing van de ringplicht wordt u zodoende dus verleend onder de voorwaarde dat u een administratie aanlegt van de vogels die reeds in uw bezit zijn. De voorwaarden waaraan deze administratie moet voldoen, vindt u in de bij deze beslissing gevoegde ontheffing.

³ Verordening nr. 338/97 van de Raad van de Europese Unie van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (PbEG 1997, L61)

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
4 juni 2008	TRCDR/2008/3298	5

Uit de administratie dient duidelijk te blijken dat alle knobbelzwanen niet uit het wild zijn verkregen, maar nakomelingen zijn van een in een bepaalde gecontroleerde omgeving en door middel van leefwijken, gehouden, geregistreeerde en gemerkte populatie.

Verder dient uit de administratie onder andere duidelijk te blijken:

- welke en hoeveel knobbelzwanen op welke datum zijn geleewiekt en bij welke grondeigenaren deze zich bevinden;
- welke en hoeveel knobbelzwanen zijn bestemd om te worden verkocht als levende siervogel en als zodanig zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring;
- een registratie van de particuliere afnemers van levende knobbelzwanen die als siervogels zijn verkocht met vermelding van de naadloos gesloten pootringnummers;
- welke en hoeveel knobbelzwanen zijn bestemd om te worden verkocht voor de productie van van die knobbelzwanen afkomstige producten met vermelding van tatoeage of ander merkteken, dan een naadloos gesloten pootring;
- een registratie van de bedrijfsmatige afnemers van producten van de knobbelzwaan, zoals dons, eieren, vlees, of enig ander product.

U bent verplicht de duidelijk goed toegankelijke administratie op eerste vordering te tonen aan bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

Het niet voldoen aan een goede controleerbare administratie kan een grond zijn voor intrekking van de ontheffing.

Aanvullende ontheffing van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet noodzakelijk voor de uitoefening van handelingen in het veld

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 9 van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden vogels van een beschermde inheemse diersoort te vangen, bemachtigen en met het oog daarop op te sporen.

Op grond van artikel 10 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten.

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te verstoren.

Ter uitvoering van uw werkzaamheden in het veld ben ik ook bereid u ontheffing onder beperkende voorwaarden te verlenen van verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 10 en 11 van de Flora- en faunawet ten aanzien van niet bij u geregistreeerde knobbelzwanen, zodat u in het veld kunt vaststellen of de knobbelzwanenouders of de nakomelingen ervan door u op grond van uw registratie worden gehouden of niet. Bij de uitoefening van uw werkzaamheden dient vooraf van de grondgebruiker waar de knobbelzwanen verblijven toestemming te zijn verkregen om de grond te betreden. Op verzoek van de grondgebruiker dient u ook bijgaande ontheffing te kunnen tonen.

Datum
4 Juni 2008

Kanmerk
TRCDR/2008/3298

Vervolgblad
6

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef, en onder c, van de Flora- en faunawet geldt dat ontheffing slechts wordt verleend voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, lid 1, onderdeel b, van de Flora- en faunawet, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat met het oog op andere bij algemene maatregel van bestuur³ aan te wijzen belangen. Op grond van artikel 2, lid 3, onder b, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 525), worden als andere belangen onder andere aangewezen de bescherming van flora en fauna. Deze ontheffing is verleend op basis van het belang "de bescherming van flora en fauna".

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u bijgaande ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorwaarden verbonden. De ontheffing met een looptijd tot en met 31 maart 2013 en de voorwaarden treft u hierbij aan.

Bezwaar

Het kan zijn dat u het met deze beslissing niet eens bent. U kunt dan (net als andere belanghebbenden) binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief, bezwaar maken. U doet dit door een brief te sturen aan Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Uw bezwaarschrift moet ten minste bevatten:

- uw naam en adres;
- de vermelding: 'ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet' en het aanvraagnummer;
- een afschrift van deze brief;
- de redenen van uw bezwaar;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- uw handtekening.

Als u iemand machtigt namens u bezwaar te maken, vergeet u dan niet een door u ondertekende machtigingsverklaring mee te sturen.

Tot slot

In deze brief heb ik u op de hoogte gebracht van mijn beslissing. Ik vertrouw erop dat mijn beslissing duidelijk is. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met Het LNV-Loket. Het telefoonnummer is 0800- 22 333 22. Zij beantwoorden graag uw vragen.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
Voor deze
de algemeen directeur van Dienst Regelingen,

³ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525).

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Naar aanleiding van het verzoek van de heer

mei 2008,

gelet op artikel 75, lid 3, 5, en 6 van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Voor het tijdvak van:

4 Juni 2008 tot en met 31 maart 2013

ONTHEFFING

FF/75/2008/031

Van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van knobbelzwanen (*Cygnus olor*). Dit alleen met het oog op het kunnen vaststellen of jonge knobbelzwanen nakomelingen zijn van bij de ontheffinghouder geregistreerde gehouden knobbelzwanenouders. Na de vaststelling dat de jongen van niet in de registratie voorkomen de knobbelzwanenouders zijn, dienen die jonge knobbelzwanen onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld;
- artikel 10 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het opzettelijk verontrusten van inheems beschermde diersoorten, voorzover dit noodzakelijk is ter uitoefening van het beroep van zwanendrifter;
- artikel 11 van de Flora- en Faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, verstoren of vernielen van nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de knobbelzwaan met het oog op het kunnen vaststellen of jonge knobbelzwanen nakomelingen zijn van bij de ontheffinghouder geregistreerde gehouden knobbelzwanenouders;
- artikel 5, lid 2, van het Besluit beschermde diër- en plantensoorten voor zover dit betreft de ontheffing van de verplichting dat bedrijfsmatig, met het oog op de productie gefokte jonge knobbelzwanen, zijnde nakomelingen van bij de ontheffinghouder geregistreerde knobbelzwanenouderparen, dienen te zijn voorzien van een naadloos gesloten poortring.

De gebieden waarvoor de ontheffing geldt zijn gelegen in de provincie Utrecht en Zuid-Holland.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
 2. In kleinwild, veerwild, veren en donshuiden (hierna te noemen: de ontheffinghouder) blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
 3. Als gemachtigde kunnen op vertoon van deze ontheffing gebruik maken van deze ontheffing:
 - De heer /
 - de heer
 - de heer /
- De gemachtigden dienen hun machtiging op verzoek te tonen aan de toezichthouder of opsporingsambtenaar.
4. De ontheffinghouder en de gemachtigden van deze ontheffing dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing is verleend deze ontheffing of een kopie ervan bij zich. Indien de gebruiker een gemachtigde is, dient zijn machtiging te zijn gehecht aan een kopie van de

- ze ontheffing. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
5. Deze ontheffing kan bij het niet, of niet voldoende naleven, van de voorwaarden worden ingetrokken.
6. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM, Den Haag.

Specifieke voorwaarden

7. De ontheffinghouder en de gemachtigde kunnen gebruik maken van deze ontheffing na vooraf verkregen toestemming van de grondgebruiker om diens grond te betreden.
8. De ontheffinghouder en gemachtigde dienen op verzoek van een grondgebruiker, waar zich vermoedelijk gehouden knobbelzwanen van de ontheffinghouder bevinden het bijgaande toekenningsbesluit en deze ontheffing aan de grondgebruiker te tonen.
9. De ontheffinghouder dient van de knobbelzwanen die hij onder zich heeft een administratie bij te houden. Uit deze administratie dient ten minste het volgende te blijken:
- Hoeveel knobbelzwanen de ontheffinghouder per 1 april 2008, voorzien van een naadloos gesloten poortring, onder zich heeft, welke zijn bestemd voor de verkoop aan particulieren en hoeveel knobbelzwanen de ontheffinghouder bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, ongeringd, onder zich heeft;
 - Op welke datum knobbelzwanen voorzien van een naadloos gesloten poortring verkocht worden aan particulieren;
 - Op welke datum knobbelzwanen bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, verkocht worden;
 - Hoeveel knobbelzwanen bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, verkocht worden;
 - Aan wie de knobbelzwanen bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, ongeringd verkocht worden;
 - Op welke datum er knobbelzwanen geleewiekt worden;
 - Hoeveel knobbelzwanen er geleewiekt worden;
 - Op welke datum er knobbelzwanen getatoeerd worden of van een merkteken zijn voorzien;
 - Hoeveel knobbelzwanen er getatoeerd worden of van een merkteken zijn voorzien;
 - Op welke datum dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, verkocht worden;
 - Hoeveel dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, verkocht worden;
 - Aan wie dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, verkocht worden;
10. De ontheffinghouder is verplicht de registratie op een duidelijk toegankelijke wijze te administreren.
11. De ontheffinghouder is verplicht om op eerste vordering de registratie te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
12. Verkoop, levering of schenking aan particulieren van bedrijfsmatig, met het oog op de productie, ongeringde levende knobbelzwanen is niet toegestaan.
13. De verkoop, niet te koop aanbieden, buiten Nederland brengen van levende niet met een naadloos gesloten poortring voorziene knobbelzwaan aan niet bedrijfsmatige verwerkers van producten van knobbelzwanen is niet toegestaan. (Deze knobbelzwanen dienen op grond van de wet voorzien te zijn van een naadloos gesloten poortring.)

Den Haag, 4 juni 2008.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze:
de algemeen directeur van Dienst Regelingen,

mw.

6

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

VERZONDEN 19 SEP. 2008

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		DRR&R/2008/5927	18 september 2008
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
beslissing op bezwaarschrift Flora- en Faunawet		070-378 5062	1

Geachte heer of mevrouw,

Op 4 juni 2008 is aan de heer _____ (hierna: Aanvrager) op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) een ontheffing verleend van de verboden uit artikelen 9, 10 en 11 van de Ffw en van de ringplicht als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (hierna: Besluit), voorzover het voor productie gehouden knobbelzwanen betreft (hierna: de ontheffing).

Bezwaarschriften

Op 27 juni 2008 heb ik het niet ondertekende bezwaarschrift van Aanvrager ontvangen. Met de brief van 2 juli 2008 is aan hem een termijn van twee weken verleend om dit verzuim te herstellen. Dit verzuim is binnen de gestelde termijn hersteld.

Op 14 juli 2008 heb ik het bezwaarschrift van de Faunabescherming ontvangen.

Op 15 juli 2008 heb ik het bezwaarschrift van de vereniging "de Partij voor de Dieren" (hierna: de Partij) ontvangen. Met de brief van 28 juli 2008 is verzocht aan te tonen dat de Partij belanghebbende is. Op 6 augustus 2008 is er per e-mail contact geweest tussen de Partij en een ambtenaar van mijn ministerie. In deze correspondentie geeft de Partij onder meer aan, als reactie op de stelling dat politieke partijen in het algemeen niet-ontvankelijk zijn in dit soort procedures, dat de Partij een zeer specifieke doelstelling heeft. Op 11 augustus 2008 is de reactie op de brief van 28 juli 2008 ontvangen.

Op 18 juli 2008 heb ik het bezwaarschrift van de stichting "Partij voor de Dieren provincie Utrecht" (hierna: PvdD Utrecht) ontvangen. Met de brief van 28 juli 2008 is verzocht om aan te tonen dat de PvdD Utrecht belanghebbende is. Op 6 en 7 augustus 2008 is er per e-mail contact geweest tussen PvdD Utrecht en een ambtenaar van mijn ministerie. In deze correspondentie is de ontvankelijkheid van PvdD Utrecht en van politieke partijen in het algemeen besproken. De PvdD Utrecht heeft per e-mail gedeeltelijk de statuten toegezonden. Voorts is aangegeven dat wordt afgezien van de mondelinge toelichting van de bezwaren op de hoorzitting van 13 augustus 2008.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 september 2008	DRR&R/2008/5927	2

Op 18 juli 2008 heb ik het bezwaarschrift van de "Stichting ondersteuning statenfractie Partij voor de Dieren Zuid-Holland" (hierna: PvdD Zuid-Holland) ontvangen. Met de brief van 28 juli 2008 is verzocht om aan te tonen dat de PvdD Zuid-Holland belanghebbende is. Op 4, 5, 6, 7 en 8 augustus 2008 is er per e-mail contact geweest tussen PvdD Zuid-Holland en een ambtenaar van mijn ministerie. In deze correspondentie is de ontvankelijkheid van PvdD Zuid-Holland en van politieke partijen in het algemeen besproken. Op 12 augustus 2008 is uw reactie op de brief van 28 juli 2008 ontvangen.

Beslissing

Ik verklaar de bezwaren van de Partij, PvdD Utrecht en PvdD Zuid-Holland niet-ontvankelijk. Dit betekent dat ik hun bezwaren niet inhoudelijk zal behandelen. De bezwaren van de Aanvrager en de Faunabescherming verklaar ik ongegrond. Hierna kunt u lezen op grond van welke overwegingen ik tot deze beslissingen ben gekomen.

Ontvankelijkheid

De Partij

De stellingen komen er op neer dat de Partij zo'n een specifieke doelstelling heeft dat zij, in tegenstelling tot wat thans gebruikelijk is voor politieke partijen, wel ontvankelijk is in procedures als de onderhavige.

Vóórlop staat dat uit de wetsgeschiedenis¹ van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) blijkt dat met de opname van de woorden "in het bijzonder" in het derde lid van dit artikel duidelijk wordt gemaakt dat politieke partijen geen belanghebbende kunnen zijn in de zin van de Awb.

Dit gegeven, dat politieke partijen geen belanghebbende zijn in de zin van de Awb, wordt door bestendige jurisprudentie² bevestigd.

Artikel 3, eerste lid, van de statuten van de Partij luidt: De Partij stelt zich ten doel op te komen voor de belangen van dieren. Bij stellingname door de Partij zal het belang van dieren dan ook als uitgangspunt gelden.

Ik kan deze doelstelling niet anders uitleggen dan dat de Partij beoogt om binnen het politieke discours het belang van dieren als uitgangspunt te doen gelden. Hieruit blijkt niet dat u, in tegenstelling tot andere politieke partijen, slechts het belang van dieren dient en niet het algemeen belang.

Overigens merk ik, gezien het voorgaande, ten overvloede op dat de doelstelling van de Partij, opkomen voor de belangen van dieren, onvoldoende specifiek is om de Partij als belanghebbende te kunnen aanmerken.

¹ Kamerstukken II 1988/89, 21 221, A, p 24

² ABRvS 25 november 1997, EO3.96.0894, AB 1998, 2; ABRvS 30 juli 1998, EO3.96.1375, JB 1998, 203; ABRvS 16 oktober 2002, 200103329/1 en ABRvS 15 november 2006, 200603253/1.

Datum Kenmerk Vervolgblad
19 september 2008 DRR&R/2008/5927 3

Tijdens de hoorzitting van 13 augustus 2008 zijn geen feiten of omstandigheden naar voren gekomen die tot een ander oordeel nopen.

Ik concludeer dat de Partij niet als belanghebbende in de zin van de Awb kan worden aangemerkt. Hieruit volgt dat de Partij geen bezwaar kan instellen tegen het besluit van 4 juni 2008 (artikel 7:1, eerste lid van de Awb jo artikel 8:1, eerste lid van de Awb).

PvdD Utrecht

Artikel 2 van de statuten van de PvdD Utrecht luidt:

1. De stichting heeft ten doel: het ondersteunen van de fractie van de Partij voor de Dieren in de provinciale staten van Utrecht, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.
2. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door: financiën en personele ondersteuning.

Uit deze doelstellingen blijkt niet dat de PvdD Utrecht algemene of collectieve belangen in het bijzonder behartigd of feitelijke werkzaamheden verricht op basis waarvan zij als belanghebbende, zoals bedoeld in artikel 1:2 van de Awb, in de onderhavige procedure kan worden aangemerkt.

Ik concludeer dat de PvdD Utrecht niet als belanghebbende in de zin van de Awb kan worden aangemerkt. Hieruit volgt dat de PvdD Utrecht geen bezwaar kan instellen tegen het besluit van 4 juni 2008 (artikel 7:1, eerste lid van de Awb jo artikel 8:1, eerste lid van de Awb).

PvdD Zuid-Holland

Artikel 1, eerste lid, aanhef en onder a, van de statuten van de PvdD Zuid-Holland luidt: De stichting heeft ten doel het ondersteunen van de fractie van de Partij voor de Dieren in de provinciale staten van Zuid-Holland.

Artikel 1, eerste lid, aanhef en onder b, van de statuten van de PvdD Zuid-Holland luidt: De stichting heeft ten doel het verrichten van alle handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Uit deze doelstellingen blijkt niet dat de PvdD Zuid-Holland algemene of collectieve belangen in het bijzonder behartigd of feitelijke werkzaamheden verricht op basis waarvan zij als belanghebbende, zoals bedoeld in artikel 1:2 Algemene wet bestuursrecht (Awb), in de onderhavige procedure kan worden aangemerkt.

Tijdens de hoorzitting van 13 augustus 2008 zijn geen feiten of omstandigheden naar voren gekomen die tot een ander oordeel nopen.

Datum
19 september 2008

Kenmerk
DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
4

Ik concludeer dat de Stichting niet als belanghebbende in de zin van de Awb kan worden aangemerkt. Hieruit volgt dat de Stichting geen bezwaar kan instellen tegen het besluit van 4 juni 2008 (artikel 7:1, eerste lid van de Awb jo artikel 8:1, eerste lid van de Awb).

De bezwaren

Hieronder som ik kort de inhoudelijke bezwaren van Aanvrager en de Faunabescherming op. De overige bezwaren behoeven, nu zij niet-ontvankelijk zijn, hier niet te worden vermeld.

Aanvrager

Aanvrager heeft aangegeven waarom hij het niet eens is met het besluit om op basis van artikel 75 van de Ffw een ontheffing te verlenen van de verboden uit artikelen 9, 10 en 11 van de Ffw en van de ringplicht als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a van het Besluit.

Zijn bezwaren komen er, kort gezegd, op neer dat aan de verleende ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen hem in zijn bedrijfsvoering belemmeren. In het bijzonder richten zijn bezwaren zich tegen (aspecten van) het onderscheid tussen "stervogels" en "productievogels", de ringplicht, het bijhouden van de administratie, en het vóóraf toestemming vragen aan grondgebruikers.

Tijdens de ambtelijke hoorzitting kwam voorts naar voren dat hij in principe de knobbelzwanen als stervogels verkoopt en slecht knobbelzwanen die hij niet kan verkopen voor de productie gebruikt. De gemachtigde heeft een pleitnotitie overgelegd.

Faunabescherming

De bezwaren komen er op neer dat de ontheffing in strijd is met de uitgangspunten en intenties van de Ffw. De ontheffing is bovendien strijdig met artikel 9 van de Richtlijn EEG 79/409 (hierna: de Vogelrichtlijn). Voorts wordt gesteld dat het belang "de bescherming van de flora en fauna" op geen enkele manier is gemotiveerd. Ook wordt gesteld dat niet is aangegeven met welke middelen de knobbelzwanen mogen worden gevangen en is er geen beperking naar plaats en in tijd gegeven. Tevens is niets vermeld over de controles.

Tijdens de ambtelijk hoorzitting kwam voorts naar voren dat de Faunabescherming stelt dat de knobbelzwanen geen eigendom zijn van de en dat zij niet beschouwd kunnen worden als in gevangenschap geboren en gefokt.

Feiten en omstandigheden

Op 23 maart 2003 is Aanvrager een ontheffing van de verbodsbepalingen in artikelen 9, 10 en 13, eerste lid, van de Ffw verleend. Aan deze ontheffing waren specifieke voorwaarden verbonden. Aanvrager diende alle jonge gefokte knobbelzwanen te voorzien van een naadloos gesloten pootring, Aanvrager diende alle oudere zwanen te voorzien van een knijpring, en Aanvrager diende van deze ringen een administratie bij te houden.

Op 5 januari 2004 is aan Aanvrager voor het tijdvak van 1 januari 2004 t/m 1 april 2008 een ontheffing verleend van de ringplicht als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a van het

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 september 2008	DRR&R/2008/5927	5

Besluit. Aan deze ontheffing waren specifieke voorwaarden verbonden. Aanvrager diende een administratie bij te houden van zijn knobbelzwanen.

Op 31 maart 2008 is Aanvrager een ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd) voor zover dit betreft het houden van knobbelzwanen met het oog op de productie van van die dieren afkomstige producten.

Op 6 mei 2008 is Aanvragers formele aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 75 van de Ffw ontvangen.

Op 4 juni 2008 is aan Aanvrager op basis van artikel 75 van de Ffw een ontheffing verleend van de verboden uit artikelen 9, 10 en 11 van de Ffw en van de ringplicht als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a van het Besluit, voorzover het voor productie gehouden knobbelzwanen betreft (hierna: de ontheffing).

Op 13 augustus 2008 heeft de ambtelijke hoorzitting plaatsgevonden.

Overwegingen

In het kader van de behandeling van de bezwaarschriften vindt, krachtens artikel 7:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht op basis van de bezwaren een integrale heroverweging van het bestreden besluit plaats.

Algemeen

Knobbelzwanen (*Cygnus olor*) zijn een beschermde inheemse diersoort. Dit betekent dat de verboden uit de Ffw van toepassing zijn. Er kan in het kader van de Ffw slechts op basis van een beperkt aantal belangen een ontheffing van deze verboden worden verleend. Aan een dergelijke ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden en/of kan onder beperkingen worden verleend. In het Besluit zijn algemene vrijstellingen van de verboden uit de Ffw geregeld.

Status van de knobbelzwanen

In bezwaar wordt, kort gezegd, gesteld dat alle knobbelzwanen wild zijn en tevens dat de geregistreerde en geleewiekte knobbelzwanen niet het eigendom zijn van Aanvrager. Er wordt verwezen naar artikel 5:19 van het Burgerlijk Wetboek (BW).

Ik leid hieruit af dat niet wordt betwist dat de knobbelzwanen ooit in eigendom van Aanvrager zijn geweest, maar dat hij, door de manier van "houden", zijn eigendom, in zekere zin, prijs heeft gegeven.

Eigendom is, blijkens artikel 5:1 van het BW, het meest omvattende recht dat een persoon op een zaak kan hebben.

Vóórlop staat dat niet is gebleken dat Aanvrager zijn bezit heeft prijsgegeven met het oogmerk om zich van de eigendom te ontdoen, zoals bedoeld in artikel 5:18 van het BW.

Datum
19 september 2008

Kenmerk
DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
6

Sterker nog Aanvrager betwist dit en ook uit zijn feitelijk handelen blijkt dit geenszins. Immers Aanvrager voorziet sinds jaar en dag de knobbelzwanen van zijn merktekens en/of gesloten poortringen, leewiekt deze knobbelzwanen, en houdt een administratie bij betreffende deze knobbelzwanen.

Uit artikel 5:19 van het BW volgt, kort gezegd, dat wilde dieren die in volledige vrijheid leven geen eigendom (kunnen) zijn. Er zijn, simpel gezegd, twee varianten. Tammé dieren die zijn "ontsnapt" en daardoor wilde dieren zijn geworden. Wilde dieren die zijn "ontsnapt" en niet direct pogingen worden ondernomen om hen te vangen, c.q. deze pogingen zijn gestaakt.

Ik kan niet meegaan in de redenatie dat Aanvrager zijn eigendom heeft verloren op de wijze bedoeld in artikel 5:19 van het BW. Deze knobbelzwanen zijn niet vrij. Aanvrager heeft hen de vaardigheid om te vliegen definitief ontnomen. Voorts vangt, c.q. verwerkt, hij deze knobbelzwanen en hun nakomelingen in het kader van zijn beroep als zwanendrifter.

Uit het voorgaande volgt tevens dat ik de knobbelzwanen van Aanvrager beschouw als in gevangenschap geboren en gefokte vogels.

Belang bescherming flora en fauna

De bezwaren richten zich tegen het niet (nader) motiveren van het verlenen van de ontheffing op basis van het belang bescherming flora en fauna.

In artikel 2, derde lid, van het Besluit worden de andere belangen genoemd op basis waarvan een ontheffing, zoals bedoeld in artikel 75 van de Ffw, kan worden verleend. In artikel 2, derde lid, onder b van het Besluit wordt het belang de bescherming van de flora en fauna genoemd. In dit belang zijn meerdere belangen uit artikel 2, tweede lid van het Besluit (oud) opgegaan. Blijkens de toelichting³ op het belang bescherming flora en fauna dient dit belang ruim te worden opgevat.

Het is een inherent risico aan de zwanendrifter dat wilde knobbelzwanen zich tussen de gehouden knobbelzwanen kunnen bevinden. Zonder een ontheffing van de verboden uit de Ffw zal een zwanendrifter op enig moment de Ffw overtreden.

Het is in het belang van de wilde knobbelzwanen dat zij niet worden aangezien voor gehouden knobbelzwanen. Door Aanvrager enige handelingen toe staan waardoor hij dit kan controleren wordt voorkomen dat eventuele jongen van wilde knobbelzwanen (abusievelijk) aan de natuur worden onttrokken.

Mede gezien de oude belangen die zijn geïncorporeerd in het belang bescherming flora en fauna, kan gesteld worden dat het voorgaande valt onder het belang bescherming flora en fauna. Temeer nu door duidelijke grenzen aan de ontheffing te verbinden een

³ KB 10 september 2004, Stb. 2004, 501 (p. 27/28)

Datum Kenmerk Vervolgblad
19 september 2008 DRR&R/2008/5927 7

duidelijke afbakening is ontstaan van wat wel en niet mag. Hetgeen een daadkrachtige bescherming van de knobbelzwanen bevordert.

Ik merk voorts op dat door deze verheldering eventueel handhavend optreden makkelijker is geworden, want bij overschrijding van de thans gestelde grenzen kan op basis van artikel 80, aanhef en onder c, van de Ffw de ontheffing worden ingetrokken.

Overigens merk ik ten overvloede op dat Aanvrager zijn werkzaamheden als zwanendrifter al sinds jaar en dag uitvoert. Zijn werkzaamheden hebben een dermate bestendig karakter dat men van een bestendig gebruik, zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onder j van het Besluit, zou kunnen spreken. Op basis van artikel 2d, tweede en vierde lid van het Besluit had een ontheffing met dezelfde reikwijdte als de onderhavige op basis van dit belang kunnen worden verleend.

Ik concludeer dat de ontheffing op basis van het belang bescherming flora en fauna kan worden verleend. Voorzover dit in de bestreden beslissing niet (voldoende) is onderbouwd, beschouw ik hetgeen hiervoor is overwogen als (nadere) onderbouwing.

Vogelrichtlijn

Er wordt gesteld dat de ontheffing in strijd met de Vogelrichtlijn is verleend.

Vóórop staat dat de Vogelrichtlijn in de Nederlandse rechtsorde met de Ffw correct is geïmplementeerd. Hieruit volgt dat er aan de Ffw moet worden getoetst en niet aan de Vogelrichtlijn.

Overigens staat artikel 9, eerste lid, vierde gedachtestreepje van de Vogelrichtlijn toe dat op basis van bescherming flora en fauna afgeweken kan worden van de verboden. Zulks is hier het geval en behoeft derhalve, gezien het voorgaande, geen verdere bespreking.

Voorts wordt, kort gezegd, gesteld dat in de ontheffing niet is vermeld met welke middelen het vangen is toegestaan, er geen beperking in tijd en plaats is gegeven en niets is vermeld ten aanzien van de controles die zullen worden uitgevoerd. Dit is, volgens de Faunabescherming, in strijd met artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn.

De opdracht uit artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn richt zich tot de Nederlandse wetgever. Deze nadere regels zijn gesteld in de Ffw, als hiervoor vermeldt, en de daarmee samenhangende regelgeving en behoeven niet nader in elke verleende ontheffing te worden opgenomen.

Overigens is de ontheffing voor bepaalde duur verleend. Voorts is evident dat Aanvrager slechts in het gebied waar zijn knobbelzwanen zijn kan zwanendrifen. Tevens behoort Aanvrager een administratie bij te houden die aan bepaalde kwaliteitseisen voldoet. Hierdoor is een controle door de daartoe bevoegde instanties mogelijk.

Ik concludeer dat er geen sprake is dat de ontheffing in strijd met de Ffw is verleend en derhalve ook niet in strijd met de Vogelrichtlijn is verleend.

Datum
19 september 2008

Kenmerk
DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
8

Siervogels of voor productie bestemde vogels

Zoals in het bestreden besluit is vermeld (p. 2), kunnen de knobbelzwanen van Aanvrager in twee categorieën worden verdeeld. Aanvrager heeft siervogels en Aanvrager heeft vogels die voor de productie zijn bestemd.

Gezien de huidige stand van zaken is Aanvrager thans de enige in Nederland die een ontheffing op basis van de Gwwd heeft om knobbelzwanen te houden voor productie.

Het voorgaande betekent dat hij zijn knobbelzwanen levend kan verkopen als siervogel dat hij producten afkomstig van zijn knobbelzwanen verkoopt. Hij kan geen levende knobbelzwanen verkopen in het kader van productie, omdat hij de enige is die knobbelzwanen in dat kader mag houden in Nederland.

De enige denkbare uitzondering, blijktens de bestreden beslissing, is het geval waarin Aanvrager de voor productie gehouden knobbelzwanen levend verkoopt aan een "verwerker" van deze knobbelzwanen. Deze "verwerker" mag de dieren niet houden, maar kan ze wel direct "verwerken" tot producten.

In het bestreden besluit wordt Aanvrager, simpel gezegd, opgelegd om vroegtijdig een keuze te maken of een knobbelzwaan bestemd is om als siervogel te worden verkocht of voor de productie is bestemd. Slechts voor de laatste categorie knobbelzwanen is hij ontheven van de zogenaamde ringplicht.

Er wordt gesteld dat deze verplichting een belemmering vormt voor Aanvrager en tijdens de ambtelijke hoorzitting is bepleit, blijktens de pleitnota, dat alle knobbelzwanen voor de productie zijn bestemd.

Vóórlop staat dat Aanvrager persoonlijk tijdens de ambtelijke hoorzitting op een directe vraag heeft aangegeven dat zijn knobbelzwanen primair voor de verkoop als siervogel zijn bedoeld, maar dat, indien hij niet alle vogels kan verkopen, het restant voor de productie is bestemd.

Ik ga er derhalve thans vanuit dat Aanvrager primair knobbelzwanen als siervogels verkoopt.

Ringplicht

Blijkens artikel 5, tweede lid, van het Besluit kan er slecht een ontheffing van de verplichting dat gefokte vogels dienen te zijn voorzien van een pootring worden verleend voor bedrijfsmatige, met het oog op de productie, gefokte vogels.

Dit betekent dat slecht voor de knobbelzwanen die Aanvrager voor de productie houdt een ontheffing van de ringplicht kan worden verleend. Voor alle andere knobbelzwanen geldt een ringplicht. Hierbij merk ik op dat voor de ouderparen, waarvan ik begrepen heb dat dit al oude(re) vogels zijn, geldt dat zij niet meer geringd kunnen worden met een naadloos gesloten pootring.

Datum Kenmerk Vervolgblad
19 september 2008 DRR&R/2008/5927 9

Voor het kunnen ringen met een naadloos gesloten pootring geldt een zekere in tijd beperkte ruimte. Indien de knobbelzwanen te jong geringd worden, kan de ring nog van de poot vallen. De ring moet immers enige groei toelaten, omdat anders de poot wordt afgekneld. Indien de knobbelzwanen te oud zijn, past de ring niet meer.

Nu Aanvrager zelf tijdens de hoorzitting heeft aangegeven dat hij primair siervogels verkoopt en het eventuele restant, wegens marktomstandigheden, voor de productie, acht ik het noodzakelijk dat hij, conform de bestreden beslissing, de knobbelzwanen ringt. Sterker nog gezien zijn verklaring ligt het zelfs meer voor de hand dat hij alle knobbelzwanen ringt. Immers, indien de markt goed is, kan het zo zijn dat hij alle knobbelzwanen als siervogel wil verkopen.

Door middel van het ringen met naadloos gesloten pootringen wordt duidelijk en voor een ieder kenbaar aangegeven dat er sprake is van een gefokte vogel.

Tegenover dit (beschermings)belang staat Aanvragers belang. Hij stelt dat het ringen een verzwaring ten opzichte van zijn vorige ontheffing betreft.

Vóórop staat dat Aanvrager met op 5 januari 2004 is ontheven van de ringplicht. Bij het verlenen van deze ontheffing is uitgegaan van zijn verklaring, c.q. van zijn gemachtigde, dat al zijn knobbelzwanen worden gehouden voor de productie.

Aanvrager hoeft thans nog steeds de knobbelzwanen die zijn bedoeld voor de productie niet te ringen. Immers hiervoor is wederom een ontheffing verleend. Er is derhalve geen sprake van een verzwaring.

Echter, Aanvrager verkoopt, blijkens hetgeen is verklaard tijdens de hoorzitting, voornamelijk siervogels. De ontheffing van de ringplicht geldt slechts voor de vogels die voor de productie zijn bedoeld. Het is Aanvragers keuze om te bepalen hoeveel vogels hij in potentie als siervogel wil verkopen. Immers elke vogel die hij niet ringt moet hij voor de productie gebruiken, omdat siervogels geringd dieren te zijn. Aan de andere kant kan hij wel elke geringde knobbelzwaan alsnog voor de productie gebruiken. Dit is een afweging die hij binnen zijn bedrijfsvoering moet maken.

Ik concludeer dat van Aanvrager kan worden gevergd om vóóraf te bepalen hoeveel knobbelzwanen hij (in potentie) als siervogel wil verkopen. Tevens kan van hem worden gevergd deze knobbelzwanen te voorzien van een naadloos gesloten pootring.

Administratie

Aanvrager stelt, simpel gezegd, dat hij niet kan voldoen aan de (alle) eisen die aan zijn administratie worden gesteld. In het bijzonder richten zijn bezwaren zich tegen de vijf punten, zoals vermeld op pagina 5 van het bestreden besluit, die uit zijn administratie dienen te blijken. Kort door de bocht, hij stelt niet te kunnen administreren "welke knobbelzwaan" of "welke grondeigenaar".

Datum Kenmerk
19 september 2008 DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
10

Allereerst stel ik ambtshalve vast dat er op dit punt enige discrepantie bestaat tussen het toekenningsbesluit en de ontheffingstekst. Het is evident, gezien de inhoud van het toekenningsbesluit, dat dit omissies in de ontheffing betreft.

Uiteraard is het fijn dat Aanvrager, blijkens zijn bezwaren, niet is ontgaan dat hij "welke knobbelzwaan" en "de grondeigenaren" dient te vermelden in zijn administratie.

Het verschil tussen het toekenningsbesluit en de ontheffingstekst zal ik volledigheidshalve rectificeren. Waar nodig wordt onder 9 van de specifieke voorwaarden "welke" voor knobbelzwanen en/of "en bij welke grondeigenaren" toegevoegd, zodat dit in overeenstemming is met het toekenningsbesluit. Aanvrager zal voor de duidelijkheid bijgaand met deze beslissing een tekstueel aangepaste ontheffing ontvangen.

Ik stel vast dat veel van de administratieve handelingen die van Aanvrager worden gevegd reeds bij de ontheffing van 5 januari 2004 van hem werden gevegd. Het onderscheid tussen de huidige ontheffing en deze oude ontheffing zit hem vooral in het feit dat hij nu ook een administratie betreffende de knobbelzwanen die geringd zijn moet bijhouden en bij welke grondgebruiker zijn knobbelzwanen zich (op enig moment) bevinden.

Vóórop staat dat Aanvrager sinds jaar en dag de zwanendrift bedrijft. Zoals zijn gemachtigde terecht stelt, hoewel in een andere context waar ik later op terug zal komen, heeft de wijze van houden civielrechtelijke consequenties tussen hem en de grondeigenaren. Immers zijn knobbelzwanen bevinden zich op hun land en kunnen daar schade aanrichten.

Dat Aanvrager geheel onbekend is met degene op wiens land zijn knobbelzwanen zich bevinden lijkt mij dan ook onaannemelijk. In de gevallen dat hij daarvan inderdaad niet de hoogte is, is het aan hem om dit zo spoedig mogelijk uit te zoeken.

Voorts merk ik op dat de Faunabescherming, zoals hiervoor is overwogen, in deze procedure heeft betoogd dat Aanvrager door de wijze van houden van zijn knobbelzwanen het eigendom is verloren. Ook in dit kader is het van belang dat Aanvrager, in ieder geval bij benadering, weet waar en bij wie zijn knobbelzwanen zich (kunnen) bevinden of op enig moment bevonden. Het is immers lastig vol te houden dat knobbelzwanen waarvan hij dit in zijn geheel niet weet of wist nog tot zijn eigendom behoren.

De wijze van houden in het kader van de zwanendrift maakt het voor Aanvrager inderdaad onmogelijk om op elk willekeurig moment te kunnen zeggen waar zijn knobbelzwanen zich bevinden. Het is derhalve des te essentiëler dat hij op het moment dat hij beheershandelingen uitvoert, zoals o.a. het leewieken, wel exact weet waar en bij wie deze knobbelzwanen zich bevinden.

Aanvragers stelling dat hij niet kan aangeven om welke knobbelzwaan het gaat bevreemd mij. Immers behoort elke aan hem toebehorende knobbelzwaan of een naadloos gesloten pootring te bezitten of behoort deze anderszins merktekens, in zijn geval tatoeages, te

Datum Kenmerk
19 september 2008 DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
11

bezitten. De naadloos gesloten potringen hebben een individueel nummer. De tatoeage moet ook een tot een individu te herleiden nummer zijn.

Nu Aanvrager, zoals hiervoor is overwogen, reeds in een vroegtijdig stadium moet beslissen welke knobbelzwanen hij ringt, is hem op dat moment ook duidelijk hoeveel en welke knobbelzwanen, zonder naadloos gesloten potring, voor de productie zijn bestemd.

Met de aan Aanvrager opgelegde administratieve verplichtingen wordt het (beschermings)belang van de (wilde) knobbelzwanen gediend. Door deze verplichtingen is voor controle en opsporingsdiensten eenduidig vast te stellen dat hij geen knobbelzwanen aan de natuur onttrekt. Ik concludeer dat dit belang zwaarder weegt dan de verzwarende, voorzover daar al sprake van is, van zijn administratieve lasten.

Toestemming grondeigenaar

Aanvragers bezwaren richten zich tegen het vooraf toestemming moeten hebben van een grondgebruiker. Hij stelt dat dit een civielrechtelijke aangelegenheid is.

Voorzover het om zijn knobbelzwanen gaat klopt zijn stelling. Echter, de ontheffing ziet niet op zijn knobbelzwanen, maar op de vrije knobbelzwanen. Hij mag, simpel gezegd, deze knobbelzwanen slecht "lastig vallen" voorzover dat nodig is om vast te stellen dat ze niet van hem zijn. Waarbij zelfs dit "lastig vallen" tot een absoluut minimum moet worden beperkt.

Het kan derhalve in het kader van de bescherming van deze knobbelzwanen niet zo zijn dat hij hen ergens "lastig valt", terwijl hij daar helemaal niet mag zijn, omdat de grondeigenaar hem geen toestemming heeft gegeven.

Aanvrager stelt schade te hebben geleden. Hij heeft knobbelzwanen niet kunnen ringen, omdat hij niet wist wie de grondgebruiker was.

Zoals Aanvrager zelf aangeeft, is het tussen hem en de grondeigenaren of hij toestemming krijgt. In de gevallen dat hij geen toestemming krijgt, behoort dat tot zijn bedrijfsrisico. Dit is immers inherent aan het feit dat hij zijn knobbelzwanen niet op eigen grond houdt.

Voorzover het voor hem niet is te achterhalen wie de grondeigenaar is, is dat wederom een risico dat behoort tot zijn bedrijfsvoering.

Ik concludeer dat het hebben van toestemming van een grondeigenaar vooraf gaat aan het gebruik maken van de ontheffing op diens land. Dat Aanvrager niet bekend is met wie de grondeigenaar is of de gevraagde toestemming niet krijgt, is een inherent risico aan de wijze waarop hij zijn knobbelzwanen houdt en behoort derhalve geheel voor zijn rekening en risico te komen.

Datum
19 september 2008

Kenmerk
D&R&R/2008/5927

Vervolgblad
12

Vrij verkeer

Aanvrager stelt dat de voorwaarde dat hij alleen levende knobbelzwanen die geringd zijn buiten Nederland mag verkopen in strijd is met artikel 28 EG-Verdrag (het vrije verkeer van goederen).

Aanvrager mag dode knobbelzwanen, c.q. producten van knobbelzwanen, en geringde knobbelzwanen buiten Nederland brengen. Hij wordt hierin niet beperkt.

Artikel 30 EG-verdrag luidt voorzover van belang: De bepalingen van de artikelen 28 en 30 vormen geen beletsel voor verboden of beperkingen van invoer, uitvoer of doorvoer, welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van (...) de gezondheid en het leven van (...) dieren (...). Deze verboden of beperkingen mogen echter geen middel tot willekeurige discriminatie noch een verkapte beperking van de handel tussen de lidstaten vormen.

In het kader van de bescherming van de knobbelzwaan acht ik het noodzakelijk dat geen levende knobbelzwanen zonder naadloos gesloten pootring, ten bewijze van het feit dat zij zijn gefokt, worden uitgevoerd. Door middel van de naadloos gesloten pootring wordt eenduidig aangegeven dat het exemplaar niet aan de natuur is onttrokken. Deze beperking geldt voor een ieder.

Voorzover er al sprake is van een beperking van het vrije verkeer van goederen, is deze ter bescherming van de gezondheid en het leven van de knobbelzwanen geoorloofd.

Conclusie

Ik handhaaf de beslissing waartegen de bezwaren zijn gericht. Volledigheidshalve rectificeer ik ambtshalve de discrepantie tussen het toekenningsbesluit en de ontheffing, zoals hiervoor is overwogen, en dienaangaande verstrek ik bijgaand Aanvrager voor de duidelijkheid een tekstueel aangepaste ontheffing.

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroepschrift indienen. Stuur het beroepschrift naar de rechtbank binnen wiens rechtsgebied uw gemeente valt.

Gemeenten Bodegraven en Den Haag vallen binnen het rechtsgebied van rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH 's-Gravenhage.

Gemeente Utrecht valt binnen het rechtsgebied van rechtbank Utrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

Gemeenten Amstelveen en Amsterdam vallen binnen het rechtsgebied van rechtbank Amsterdam, Postbus 84500, 1080 BN Amsterdam

Voor de behandeling van het beroep brengt de rechtbank aan u een bedrag in rekening.

Datum Kenmerk
19 september 2008 DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
13

Tot slot

In deze brief heb ik uitgelegd wat de reden is voor het besluit. Als er nog vragen zijn kunt u ons bellen op nummer 070-378 5439.

**DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit.**

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
Bijlage(n): relevante regelgeving

Datum
19 september 2008

Kenmerk
DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
14

Bijlage

EG-verdrag

Artikel 28

Kwantitatieve invoerbepalingen en alle maatregelen van gelijke werking zijn tussen de lidstaten verboden.

Artikel 29

De bepalingen van de artikelen 28 en 29 vormen geen beletsel voor verboden bepalingen van invoer, uitvoer of doorvoer, welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van de openbare zedelijkheid, de openbare orde, de openbare veiligheid, de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten, het nationaal artistiek historisch en archeologisch bezit of uit hoofde van bescherming van de industriële en commerciële eigendom. Deze verboden of bepalingen mogen echter geen middel tot willekeurige discriminatie noch een verkapt beperking van de handel tussen de lidstaten vormen.

Vogelrichtlijn

Artikel 9

1. De Lid-Statēn mogen, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, om onderstaande redenen afwijken van artikelen 5, 6, 7 en 8:
 - a. - in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid,
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer,
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren
 - ter bescherming van flora en fauna
2. In de afwijkende bepalingen moet worden vermeld:
 - voor welke soorten mag worden afgeweken,
 - welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan,
 - onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen,
 - welke controles zullen worden uitgevoerd.

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 1:2

1. Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.
2. Ten aanzien van bestuursorganen worden de hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd.
3. Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

Artikel 7:1

1. Degene aan wie het recht is toegekend tegen een besluit beroep op een administratieve rechter in te stellen, dient alvorens beroep in te stellen tegen dat besluit bezwaar te maken, tenzij het besluit:
 - a. op bezwaar of in administratief beroep is genomen;
 - b. aan goedkeuring is onderworpen;
 - c. de goedkeuring van een ander besluit of de weigering van die goedkeuring inhoudt; of
 - d. is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4.
2. Tegen de beslissing op het bezwaar kan beroep worden ingesteld met toepassing van de voorschriften die gelden voor het instellen van beroep tegen het besluit waartegen bezwaar is gemaakt.

Artikel 7:11

1. Indien het bezwaar ontvankelijk is, vindt op grondslag daarvan een heroverweging van het bestreden besluit plaats.

Artikel 8:1

1. Een belanghebbende kan tegen een besluit beroep instellen bij de rechtbank.
2. Met een besluit wordt gelijkgesteld een andere handeling van een bestuursorgaan waarbij een ambtenaar als bedoeld in artikel 1 van de Ambtenarenwet als zodanig of een dienstplichtige als bedoeld in hoofdstuk 2 van de Kaderwet dienstplicht als zodanig, hun nagelaten betrekkingen of hun rechtverkrigenden belanghebbende zijn.
3. Met een besluit worden gelijkgesteld:
 - a. de schriftelijke beslissing, inhoudende de weigering van de goedkeuring van een besluit, inhoudende een algemeen verbindend voorschrift of een beleidsregel of de intrekking of de vaststelling van de inwerkingtreding van een algemeen verbindend voorschrift of een beleidsregel; en
 - b. de schriftelijke beslissing, inhoudende de weigering van de goedkeuring van een besluit ter voorbereiding van een privaatrechtelijke rechtshandeling.

Flora- en faunawet

Artikel 4

1. Als beschermde inheemse diersoort worden aangemerkt:
 - a. alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren, met uitzondering van gedomesticeerde dieren behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
 - b. alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten;
 - c. alle van nature in Nederland voorkomende soorten amfibieën en reptielen en

Datum
19 september 2008

Kenmerk
DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
16

- d. alle van nature in Nederland voorkomende soorten vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 75

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.
2. Indien een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid strekt tot uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties, kan de vrijstelling bij ministeriële regeling worden verleend.
3. Onze Minister kan, voorzover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.
4. Onze Minister kan bij verlening van een ontheffing als bedoeld in het derde lid niet afwijken van het bepaalde bij of krachtens artikel 72, vijfde lid, voor het toestaan van middelen die onnodig lijden van dieren veroorzaken.
5. Vrijstellingen en ontheffingen worden tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaakt tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
6. Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
19 september 2008	DRR&R/2008/5927	17

- a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
 - b. teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of,
 - c. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.
7. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Artikel 2

1. Als beschermde inheemse dier- en plantensoorten als bedoeld in artikel 75, vijfde lid, van de wet zijn aangewezen de dier- en plantensoorten, genoemd in bijlage 1 bij dit besluit.
2. Als aantal en soort als bedoeld in artikel 75, vijfde lid, onderdeel b, van de wet zijn aangewezen 10.000 wilde eenden (*Anas platyrhynchos*) per jaar.
3. Als andere belangen als bedoeld in artikel 75, vijfde lid, onderdeel c, van de wet zijn aangewezen:
 - a. de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
 - b. de bescherming van flora en fauna;
 - c. de veiligheid van het luchtverkeer;
 - d. de volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - e. dwingen de redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
 - f. het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
 - g. belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
 - h. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw;
 - i. bestendig gebruik;
 - j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Artikel 2d

1. Met betrekking tot de vogelsoorten, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van de wet, kan:

- a. van de artikelen 9 tot en met 12 van de wet slechts vrijstelling of ontheffing worden verleend ten behoeve van de belangen, genoemd in artikel 2, derde lid, onderdelen a, b, c, of d;
 - b. van de artikelen 15, 50, 53, eerste lid, onderdelen a en b, en artikel 72, vijfde lid, van de wet geen vrijstelling of ontheffing worden verleend ten behoeve van de belangen, genoemd in artikel 2, derde lid, onderdelen e, f, g, h, i en j.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a, kan met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde soorten tevens vrijstelling of ontheffing worden verleend van artikel 10 van de wet ten behoeve van de belangen, genoemd in artikel 2, derde lid, onderdelen e, f, g, h, i en j, voorzover de handeling, genoemd in artikel 10 van de wet, geen wezenlijke invloed heeft.
 3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a, kan tevens vrijstelling of ontheffing worden verleend van artikel 9 van de wet ten behoeve van het belang, genoemd in artikel 2, derde lid, onderdeel g, met betrekking tot de vogelsoorten, genoemd in bijlage II van de Vogelrichtlijn, met dien verstande dat geen vrijstelling of ontheffing kan worden verleend voor de periode van 15 maart tot 15 juli.
 4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a, kan met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde soorten tevens vrijstelling of ontheffing worden verleend van de artikelen 9, 11 en 12 van de wet ten behoeve van de belangen, genoemd in artikel 2, derde lid, onderdelen h, i en j, mits ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde soorten:
 - a. geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en
 - b. zorgvuldig wordt gehandeld.
 5. Zorgvuldig handelen als bedoeld in het vierde lid, onderdeel b, houdt in elk geval in dat:
 - a. van de werkzaamheden of het gebruik geen wezenlijke invloed uitgaat op de in het eerste lid bedoelde soorten en
 - b. voorafgaand en tijdens de werkzaamheden of het gebruik in redelijkheid alles is of zal worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - 1°. de in het eerste lid bedoelde dieren worden gedood, verwond, gevangen, bemachtigd of met het oog daarop worden opgespoord;
 - 2°. nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de in het eerste lid bedoelde dieren worden beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord;
 - 3°. eieren van de in het eerste lid bedoelde dieren worden beschadigd of vernield.
 6. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op gefokte vogels, behorende tot een soort als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van de wet.

Artikel 5

1. De verboden, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 12 en 13, eerste lid, van de wet, gelden niet ten aanzien van gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort, alsmede voor eieren, nesten of producten van die vogels, indien de houder kan aantonen dat de vogels zijn gefokt, of, indien het eieren,

Datum
19 september 2008

Kenmerk
DRR&R/2008/5927

Vervolgblad
19

nesten of producten van die vogels betreft, dat de betrokken producten van gefokte vogels afkomstig zijn en voorzover:

- a. deze vogels zijn voorzien van een poortring als bedoeld in artikel 6;
 - b. registratie heeft plaatsgevonden in de administratie bedoeld in artikel 8 en
 - c. voldaan is aan de krachtens artikel 18 gestelde regels.
2. Onze Minister kan ontheffing verlenen van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een poortring voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte vogels.

66

FF/75/2008/031/A

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwalITEIT

Naar aanleiding van het verzoek van de heer [naam] met 2008,

gelet op artikel 75, lid 3, 5, en 6 van de Flora- en faunawet

- Verleent hierbij aan:
- Adres:
- Postcode en woonplaats:
- Geboortedatum:
- Geboorteplaats:
- Voor het tijdvak van:

4 juni 2008 tot en met 31 maart 2013

ONTHEFFING FF/75/2008/031/A

Van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van knobbelzwanen (*Cygnus olor*). Dit alleen met het oog op het kunnen vaststellen of jonge knobbelzwanen nakomelingen zijn van bij de ontheffinghouder geregistreerde gehouden knobbelzwanenouders. Na de vaststelling dat de jongen van niet in de registratie voorkomende knobbelzwanenouders zijn, dienen die jonge knobbelzwanen onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld;
- artikel 10 van de Flora en faunawet voor zover dit betreft het opzettelijk verontrusten van inheems beschermde diersoorten, voorzover dit noodzakelijk is ter uitoefening van het beroep van zwanendrifter;
- artikel 11 van de Flora- en Faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, verstoren of vernielen van nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de knobbelzwaan met het oog op het kunnen vaststellen of jonge knobbelzwanen nakomelingen zijn van bij de ontheffinghouder geregistreerde gehouden knobbelzwanenouders;
- artikel 5, lid 2, van het besluit beschermde diër- en plantensoorten voor zover dit betreft de ontheffing van de verplichting dat bedrijfsmatig, met het oog op de productie gefokte jonge knobbelzwanen, zijnde nakomelingen van bij de ontheffinghouder geregistreerde knobbelzwanenouderparen, dienen te zijn voorzien van een naadloos gesloten pootring.

De gebieden waarvoor de ontheffing geldt zijn gelegen in de provincie Utrecht en Zuid-Holland.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
 2. De ontheffinghouder (eigenwijd, veerwijd, veren en donshuiden (hierna te noemen: de ontheffinghouder) blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
 3. Als gemachtigde kunnen op vertoon van deze ontheffing gebruik maken van deze ontheffing:
 - De heer [naam]
 - de heer [naam]
 - de heer [naam]
 4. De gemachtigden dienen hun machtiging op een te verstrekken te laten aan de toezichthouder of opsporingsambtenaar.
- De ontheffinghouder en de gemachtigden van deze ontheffing dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing is verleend deze ontheffing of een kopie ervan bij zich. Indien de gebruiker een gemachtigde is, dient zijn machtiging te zijn gehecht aan een kopie van de

- ze ontheffing. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
5. Deze ontheffing kan bij het niet, of niet voldoende naleven, van de voorwaarden worden ingetrokken.
 6. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM, Den Haag.

Specifieke voorwaarden

7. De ontheffinghouder en de gemachtigde kunnen gebruik maken van deze ontheffing na vooraf verkregen toestemming van de grondgebruiker om diens grond te betreden.
8. De ontheffinghouder en gemachtigde dienen op verzoek van een grondgebruiker, waar zich vermoedelijk gehouden knobbelzwanen van de ontheffinghouder bevinden het bijgaande toekenningsbesluit en deze ontheffing aan de grondgebruiker te tonen.
9. De ontheffinghouder dient van de knobbelzwanen die hij onder zich heeft een administratie bij te houden. Uit deze administratie dient ten minste het volgende te blijken:
 - Hoeveel en welke knobbelzwanen de ontheffinghouder per 1 april 2008, voorzien van een naadloos gesloten pootring, onder zich heeft, welke zijn bestemd voor de verkoop aan particulieren, en hoeveel en welke knobbelzwanen de ontheffinghouder bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, ongeringd, onder zich heeft;
 - Op welke datum knobbelzwanen voorzien van een naadloos gesloten pootring verkocht worden aan particulieren;
 - Op welke datum knobbelzwanen bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, verkocht worden;
 - Hoeveel knobbelzwanen bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, verkocht worden;
 - Aan wie de knobbelzwanen bedrijfsmatig, met het oog op de productie van van knobbelzwanen afkomstige producten, ongeringd verkocht worden;
 - Op welke datum er knobbelzwanen geleewiekt worden en bij welke grondeigenaar deze zich bevinden;
 - Hoeveel knobbelzwanen er geleewiekt worden;
 - Op welke datum er knobbelzwanen getatoeëerd worden of van een merkteken zijn voorzien;
 - Hoeveel knobbelzwanen er getatoeëerd worden of van een merkteken zijn voorzien;
 - Op welke datum dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, verkocht worden;
 - Hoeveel dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, verkocht worden;
 - Aan wie dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, verkocht worden;
10. De ontheffinghouder is verplicht de registratie op een duidelijk toegankelijke wijze te administreren.
11. De ontheffinghouder is verplicht om op eerste vordering de registratie te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
12. Verkoop, levering of schenking aan particulieren van bedrijfsmatig, met het oog op de productie, ongeringde levende knobbelzwanen is niet toegestaan.
13. De verkoop, het te koop aanbieden, buiten Nederland brengen van levende niet met een naadloos-gesloten pootring voorziene knobbelzwaan aan niet bedrijfsmatige verwerkers van producten van knobbelzwanen is niet toegestaan. (Deze knobbelzwanen dienen op grond van de wet voorzien te zijn van een naadloos gesloten pootring.)

Den Haag,

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

Dienst Regelingen
 Ministerie van Economische Zaken,
 Landbouw en Innovatie

7

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Dienst Regelingen
 Recht en Rechtsbescherming
 Laan van Nieuw Oost-Indië 131
 2593 BM Den Haag
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag
 www.rijksoverheid.nl/elen/
 Contactpersoon

T 070 378 40 28
 F 070 378 61 28

Onze referentie
 486-3540
 Bijlagen
 2

Datum 21 december 2010
 Betreft Beslissing op bezwaar

Geachte heer

Hierbij stuur ik u de herziene beslissing op bezwaar naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 22 september 2010. Zoals u kunt lezen in de beslissing wordt de aan u verleende ontheffing deels ingetrokken. De nieuwe ontheffing is bijgevoegd. Ik verzoek u de oude ontheffing, kenmerk FF/75/2008/031, terug te sturen naar:

Dienst Regelingen
 Postbus 19530
 2500 CM Den Haag

Met vriendelijke groet,

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Naar aanleiding van het verzoek van heer n op 6 mei 2008,
 namens

gelet op artikel 5, lid 2, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Verleent hierbij aan: -

Adres:

Postcode en woonplaats: 2

Voor het tijdvak van: 21 december 2010 tot en met 31 maart 2013

ONTHEFFING

FF/75/2008/031a

Van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een poortring voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte knobbelzwanen.

De gebieden waarvoor de ontheffing geldt zijn gelegen in de provincies Utrecht en Zuid-Holland.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De gebruiker van deze ontheffing (hierna te noemen: de ontheffinghouder) blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
3. Als gemachtigde kunnen op vertoon van deze ontheffing gebruik maken van deze ontheffing:
 - de heer /
 - de heer J.M. O.
 - de heer
 De gemachtigden dienen hun machtiging op eerste vordering te tonen aan de toezichthouder of opsporingsambtenaar.
4. De gebruiker van deze ontheffing draagt bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is deze ontheffing of een kopie ervan bij zich. Indien de gebruiker een gemachtigde is, dient zijn machtiging te zijn gehecht aan een kopie van deze ontheffing. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
5. De ontheffinghouder dient schriftelijke toestemming van de grondgebruiker te hebben voor het betreden van de percelen. De ontheffinghouder en gemachtigden dienen verder op verzoek van de grondgebruiker deze ontheffing te tonen.
6. De ontheffinghouder is slechts toegestaan de in deze ontheffing bedoelde ongeringde knobbelzwanen te verkopen of af te leveren aan andere houders van bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte knobbelzwanen of aan poeliers en slachterijen met als eindbestemming de slacht voor consumptie.

7. Het is de ontheffinghouder uitdrukkelijk niet toegestaan levende ongeringde knobbelzwanen te verkopen of af te staan aan particulieren, met uitzondering van particulieren die voldoen aan het gestelde in voorwaarde 6.
8. Van de in deze ontheffing bedoelde dieren dient een administratie te worden bijgehouden. Uit deze administratie dient ten minste het volgende te blijken:
- Het aantal gehouden knobbelzwanen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen ongeringde exemplaren en exemplaren die voorzien zijn van een naadloos gesloten poorting;
 - De data waarop knobbelzwanen zijn geleewekt en hoeveel knobbelzwanen op elke genoemde datum zijn geleewekt;
 - De data waarop knobbelzwanen zijn getatoeerd of van een merkteken zijn voorzien en hoeveel knobbelzwanen op elke datum zijn getatoeerd of van een merkteken zijn voorzien;
 - Op welke wijze er ongeringde knobbelzwanen worden verkocht, waarbij in ieder geval moet worden geregistreerd de datum, het aantal knobbelzwanen en de bestemming (koper);
 - Op welke wijze er dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, worden verkocht, waarbij in ieder geval moet worden geregistreerd de datum, de hoeveelheid en de bestemming (koper).
9. Bij de administratie bedoeld in voorwaarde 8 worden, voor zover van toepassing, alle aantekeningen en bescheiden bewaard, waaronder nota's, vrachtbrieven en andere bewijsmiddelen, boeken, registers of andere hulpmiddelen, die betrekking hebben op het onder zich hebben, kopen, ontvangen, verkopen en afleveren van knobbelzwanen aan andere vogelhouders, poeliers of slachterijen.
10. De administratie dient op eerste vordering getoond te worden aan een bevoegd controleur, of opsporingsambtenaar.
11. Deze ontheffing kan bij het niet of niet voldoende naleven van de voorwaarden worden ingetrokken.
12. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM, Den Haag.

Den Haag, 21 december 2010

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

De Teammanager uitvoering Dienst Regelingen

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
hetinvloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlinv.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75/2008/031b

Bijlagen
1

Datum 5 januari 2011
Betreft Aanpassing ontheffing
Art 75 Flora en Fauna wet

Geachte heer

Op 21 december 2010 is u, naar aanleiding van een herziene beslissing op bezwaar, een aangepaste ontheffing gestuurd. In deze aangepaste ontheffing zijn ook enkele tekstuele aanpassingen gemaakt. Daarop heeft u telefonisch contact met ons opgenomen omdat voorwaarde 5 van de ontheffing inhoudelijk niet overeenkomt met de vergelijkbare voorwaarde 7 van uw voorgaande ontheffing. U verzoekt daarom om aanpassing van voorwaarde 5 van de ontheffing.

Beslissing

Ik heb besloten uw verzoek goed te keuren. Hierbij ontvangt u de aangepaste ontheffing, welke is geregistreerd onder nummer FF/75/2008/031b. Voorwaarde 5 van deze ontheffing is zodanig aangepast dat de tekst van voorwaarde 7 uit uw voorgaande ontheffing hierin is opgenomen.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Stuur een kopie van deze brief mee met uw bezwaarschrift.

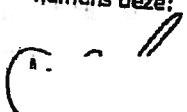
Op onze Internetsite hetinvloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie?

Heeft u vragen, kijk dan op onze website: hetinvloket.nl. Of bel met Het LNV-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

De Teammanager Uitvoering Dienst Regelingen

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75/2008/031b

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Naar aanleiding van het verzoek van heer _____ op 6 mei 2008,
 nummer _____

gelet op artikel 5, lid 2, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Verleent hierbij aan:

Adres:

Postcode en woonplaats: _____

Voor het tijdvak van: 5 januari 2011 tot en met 31 maart 2013

ONTHEFFING

FF/75/2008/Q31b

Van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een pootring voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte knobbeizwanen.

De gebieden waarvoor de ontheffing geldt zijn gelegen in de provincies Utrecht en Zuid-Holland.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. _____ (hierna te noemen: de ontheffinghouder) blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
3. Als gemachtigde kunnen op vertoon van deze ontheffing gebruik maken van deze ontheffing:
 - de heer _____
 - de heer _____
 - de heer _____
 De gemachtigden dienen hun machtiging op eerste vordering te tonen aan de toezichthouder of opsporingsambtenaar.
4. De gebruiker van deze ontheffing draagt bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is deze ontheffing of een kopie ervan bij zich. Indien de gebruiker een gemachtigde is, dient zijn machtiging te zijn gehecht aan een kopie van deze ontheffing. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
5. De ontheffinghouder en de gemachtigden kunnen gebruik maken van deze ontheffing na vooraf verkregen toestemming van de grondgebruiker om diens grond te betreden. De ontheffinghouder en gemachtigden dienen verder op verzoek van de grondgebruiker deze ontheffing te tonen.
6. De ontheffinghouder is slechts toegestaan de in deze ontheffing bedoelde ongeringde knobbeizwanen te verkopen of af te leveren aan andere houders van bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte knobbeizwanen of aan poelers en slachterijen met als eindbestemming de slacht voor consumptie.

7. Het is de ontheffinghouder uitdrukkelijk niet toegestaan levende ongeringde knobbelzwanen te verkopen of af te staan aan particulieren, met uitzondering van particulieren die voldoen aan het gestelde in voorwaarde 6.
8. Van de in deze ontheffing bedoelde dieren dient een administratie te worden bijgehouden. Uit deze administratie dient ten minste het volgende te blijken:
- Het aantal gehouden knobbelzwanen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen ongeringde exemplaren en exemplaren die voorzien zijn van een naadloos gesloten poortring;
 - De data waarop knobbelzwanen zijn geleewiekt en hoeveel knobbelzwanen op elke genoemde datum zijn geleewiekt;
 - De data waarop knobbelzwanen zijn getatoeëerd of van een merkteken zijn voorzien en hoeveel knobbelzwanen op elke datum zijn getatoeëerd of van een merkteken zijn voorzien;
 - Op welke wijze er ongeringde knobbelzwanen worden verkocht, waarbij in ieder geval moet worden geregistreerd de datum, het aantal knobbelzwanen en de bestemming (koper);
 - Op welke wijze er dons, eieren, vlees of enig ander product, afkomstig van geregistreerde knobbelzwanen, worden verkocht, waarbij in ieder geval moet worden geregistreerd de datum, de hoeveelheid en de bestemming (koper).
9. Bij de administratie bedoeld in voorwaarde 8 worden, voor zover van toepassing, alle aantekeningen en bescheiden bewaard, waaronder nota's, vrachtbrieven en andere bewijsmiddelen, boeken, registers of andere hulpmiddelen, die betrekking hebben op het onder zich hebben, kopen, ontvangen, verkopen en afleveren van knobbelzwanen aan andere vogelhouders, poellers of slachtertjen.
10. De administratie dient op eerste vordering getoond te worden aan een bevoegd controleur, of opsporingsambtenaar.
11. Deze ontheffing kan bij het niet of niet voldoende naleven van de voorwaarden worden ingetrokken.
12. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM, Den Haag.

Den Haag, 5 januari 2011

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

De Teammanager Uitvoering Dienst Regelingen

9

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drfokat.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@dienst-regelingen.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF75/2013/009

Bijlagen
-2-

Datum 8 oktober 2013
Betreft Beslissing aanvraag
Art. 75 Flora en faunawet

Geachte heer

Op 15 februari 2013 heb ik uw aanvraag voor een ontheffing voor "De ringplicht van gefokte zwanen" ontvangen. In deze brief stel ik u op de hoogte van mijn beslissing.

Beslissing

Ik heb besloten uw aanvraag gedeeltelijk goed te keuren.

- Ik verleen u ontheffing van de ringplicht voor de ongeringde met een tatoeage gemerkte knobbelzwanen (*Cygnus olor*) die u tot op dag van dit besluit als broedpaar houdt.
- Uw aanvraag voor een ontheffing van de ringplicht voor de nakomelingen van deze broedparen wijs ik af. Ik acht deze niet noodzakelijk.
- Uw aanvraag voor een ontheffing van artikel 9 en 13 van de Flora- en faunawet (Ffwet) voor het vangen, met het oog daarop opsporen, vervoeren en onder zich hebben van de door u gehouden knobbelzwanen wijs ik af. U geniet een vrijstelling.

Hieronder vindt u de redenen voor mijn besluit.

Aanvraag

U vraagt ontheffing van artikel 6, eerste lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en artikel 9 en 13 van de Ffwet voor het vangen, met het oog daarop opsporen, vervoeren en onder zich hebben van gehouden knobbelzwanen. Het doel van uw aanvraag is een ontheffing van de ringplicht voor gefokte dieren. De door u gehouden zwanen zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- Met een tatoeage gemerkte broedparen zonder gesloten pootring;
- Nakomelingen voorzien van een gesloten pootring.

U stelt een ontheffing nodig te hebben voor de bescherming van flora en fauna en het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren.

Dienst Regelingen

Datum
8 oktober 2013

Onze referentie
Aanvraagnummer
FR/75/2013/009

Toelichting

Relevante wet- en regelgeving
In de bijlage kunt u de relevante wet- en regelgeving lezen.

Ontheffing

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als:

- De gunstige staat van Instandhouding van de soort niet in het geding is;
- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- De ontheffing aangevraagd wordt met het oog op een bij algemene maatregel van bestuur¹ aangewezen belang.

Ontheffing artikel 5 Besluit vrijstellingen beschermde dier en plantensoorten
Vooropgesteld staat dat de Vogelrichtlijn de bescherming van vogelpopulaties in hun natuurlijk milieu beoogt, en dat de uitbreiding van de beschermingsregeling tot in gevangenschap geboren en gefokte vogels van in het wild leverde soorten niet in overeenstemming is met deze doelstelling.

De Ffwet verbiedt in artikel 9 en 13 het vangen, met het oog daarop opsporen, vervoeren en onder zich hebben van vogels behorende tot beschermde inheemse vogelsoorten. Dit verbod ziet ook op in gevangenschap geboren en gefokte vogels. Handelingen in strijd met deze verboden zijn in artikel 5 van het Besluit vrijstellingen beschermde dier- en plantensoorten vrijgesteld als de houder kan aantonen dat de vogels gefokt zijn. In dit artikel is ook bepaald dat de vogels geringd moeten zijn. Van die laatste verplichting kan ontheffing worden verleend voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte vogels.

Ten aanzien van uw aanvraag voor ontheffing

Voor wat betreft de plicht om de vogels te merken maak ik onderscheid tussen de volwassen zwanen die u als broedparen houdt en de nakomelingen, afkomstig van die broedparen. Voor de nakomelingen van de broedparen, die u als siervogel verkoopt, zie ik geen noodzaak om u ontheffing van de ringplicht te verlenen. Ik ben van mening dat u de gehouden groep zwanen moet afstemmen op de voor u beschikbare capaciteit in menskracht. Als u de zwanen van een gesloten pootring voorziet, dan geniet u een vrijstelling.

Bij de gemerkte broedparen ontbreekt een gesloten pootring. U verkocht vlees, veren en dons van de nakomelingen van deze fokgroep. U beschikte over een ontheffing van de ringplicht voor bedrijfsmatige, met het oog op productie gefokte vogels. U richt zich nu op de verkoop van siervogels. De gemerkte broedparen kunnen echter niet meer van een gesloten pootring voorzien worden. Dit kan alleen in de eerste levensdagen van een vogel. U kan niet verweten worden dat de ouderparen niet tijdig van een gesloten pootring voorzien zijn.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525).

Voor de zwanen van vóór 1 april 2002 gold geen ringplicht, voor de zwanen van na 1 april 2002 had u ontheffing van de ringplicht.

Dienst Regelingen

Datum
8 oktober 2013
Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75/2013/009

Ik overweeg daarover het volgende.

Gelet op de doelstellingen van de Europese vogelrichtlijn en de Ffwet concludeer ik dat de daarin opgenomen verboden niet beogen om het houden van gefokte zwanen te verbieden. Wel is van belang dat op objectieve maatstaven geverifieerd kan worden dat het om gefokte vogels gaat en niet om uit het wild gehaalde vogels. Ik concludeer dat aan deze voorwaarden in uw situatie wordt voldaan. Het gaat om een duidelijk gedefinieerde groep volwassen zwanen die goed zijn te onderscheiden van onder andere in het wild levende zwanen door de bij de gehouden zwanen aangebrachte tatoeage.

Voorwaarde aan de vrijstelling is echter dat de vogels een gesloten pootring dienen te hebben. Aan deze voorwaarde voldoen de betreffende vogels niet. Gelet op de leeftijd en omvang van de vogels is het ook niet meer mogelijk om deze vogels alsnog te voorzien van de pootring. Een ontheffing van de ringplicht blijft daarom voor de gemerkte broedparen nodig.

U stelt dat u ontheffing van de ringplicht nodig heeft voor de bescherming van flora en fauna en om ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren te voorkomen. Ik kan u hier niet in volgen. Uw enig doel is de verkoop van de nakomelingen van de door u gehouden broedparen.

De Ffwet biedt mij, voor dit doel, maar één mogelijkheid om ontheffing van de ringplicht te verlenen. Deze mogelijkheid betreft het belang bedrijfsmatige, met het oog op productie gefokte vogels. Dit is ook het oorspronkelijke belang waar u bij het ingaan van de Ffwet op 1 april 2002 tot 1 april 2013 ontheffing voor is verleend. Met dat verschil dat u nu alleen knobbelzwanen fokt voor de verkoop van siervogels. Ik ben daarom van mening dat ik u, gezien de uitzonderlijke situatie, een ontheffing onder voorwaarden kan verlenen. De voorwaarden zijn in de bij dit besluit gevoegde ontheffing opgenomen. De naleving door u van deze voorwaarden zijn voor mij van groot belang.

Met een ontheffing van de ringplicht voor de ouderdieren en het in de eerste levensdagen aanbrengen van een gesloten pootring bij de nakomelingen, vervalt de noodzaak voor een ontheffing van artikel 9 en 13 van de Ffwet, voor het vangen, met het oog daarop opsporen, vervoeren en onder zich hebben van de door u gehouden knobbelzwanen. U geniet immers een vrijstelling van deze handelingen. Voor de volledigheid merk ik op dat deze vrijstelling ook reikt tot de verkoop van de door u gehouden knobbelzwanen. U vraagt hier niet voor aan. Verder onderscheiden de door u gehouden knobbelzwanen zich van wilde soortgenoten door de aangebrachte merktekens (gesloten pootring, tatoeage) en het leewleken. Een zorgvuldige werkwijze van uw kant voorkomt het overtreden van verbodsbepalingen bij wilde soortgenoten.

Verbod op leewleken in 2018

De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd) wordt samen met de tot nu toe fragmentarische wetgeving voor dieren integraal vervangen door de Wet dieren.

De Wet dieren bevat een algemeen verbod op lichamelijke ingrepen bij dieren. Ingrepen waarvoor een geneeskundige noodzaak bestaat worden uitgezonderd. Verder kunnen bij algemene maatregel van bestuur ingrepen uitgezonderd worden. Het betreft dan veelal ingrepen om erger dierenleed of onveilige werksituaties te voorkomen. Het beleid van het Ministerie van Economische Zaken is erop gericht om dergelijke ingrepen op een verantwoorde manier verder te verminderen. Dit beleid heeft tot gevolg dat het leeuwien na 2017 niet meer is toegestaan. Ik adviseer u van af nu al rekening te houden met deze aanstaande wetswijziging.

Dienst Regelingen

Datum
8 oktober 2013

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75/2013/009

Conclusie

Gelet op het bovenstaande verleen ik u een ontheffing onder voorwaarden, van de ringplicht voor de gemerkte broedparen zonder gesloten poortring.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 10019, 9400 CA Assen.

Stuur een kopie van deze brief mee met uw bezwaarschrift.

Op onze internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie?

Heeft u vragen, kijk dan op onze website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

Relevante wet- en regelgeving

Dienst Regelingen

Flora- en faunawet

Datum
8 oktober 2013

Hoofdstuk II. Aanwijzing van beschermde soorten

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75/2013/009

Artikel 4

1. Als beschermde inheemse diersoort worden aangemerkt:
 - a. [...]
 - b. alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten;
 - c. [...]
2. [...]
3. [...]
4. [...]
5. [...]

Hoofdstuk III. Algemene verbodsbepalingen

Paragraaf 2. Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop te sporen.

Paragraaf 3. Bepalingen betreffende het bezit, het vervoer en de handel

Artikel 13

1. Het is verboden:
 - a. [...]
 - b. dieren te koop of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.
2. [...]
3. [...]
4. [...]

Artikel 75

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.
2. Indien een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid strekt tot uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties, kan de vrijstelling bij ministeriële regeling worden verleend.
3. Onze Minister kan, voorzover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.
4. [...]
5. Vrijstellingen en ontheffingen worden tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaak tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
6. Onverminderd het vijfde lid, worden voor soorten genoemd in bijlage IV van richtlijn 92/43/EEG, voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:
 - a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, reproductie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
 - b. tenelnde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of, met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.
7. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Dienst Regelingen

Datum
8 oktober 2013

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75/2013/009

Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Hoofdstuk 2: Vrijstellingen voor bezit, vervoer en handel

§ 1. Vrijstelling voor gehouden dieren

Artikel 5

1. De verboden, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 12 en 13, eerste lid, van de wet, gelden niet ten aanzien van gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort, alsmede voor eieren, nesten of producten van die vogels, indien de houder kan aantonen dat de vogels zijn gefokt, of, indien het eieren, nesten of producten van die vogels betreft, dat de betrokken producten van gefokte vogels afkomstig zijn en voorzover:
 - a. deze vogels zijn voorzien van een poorting als bedoeld in artikel 6;
 - b. registratie heeft plaatsgevonden in de administratie bedoeld in artikel 8 en
 - c. voldaan is aan de krachtens artikel 18 gestelde regels.
2. Onze Minister kan ontheffing verlenen van de verplichting dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een poorting voor bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokte vogels.

Artikel 6

1. Gefokte vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort zijn voorzien van een door Onze Minister op aanvraag afgegeven gesloten pootring, dan wel van een gesloten pootring die door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland, of een door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland erkende organisatie, is afgegeven.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld betreffende de afgifte en kenmerken van gesloten pootringen.

Dienst Regelingen

Datum
8 oktober 2013

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75/2013/009

Artikel 7

De vrijstelling, bedoeld in artikel 5, eerste lid, geldt eveneens voor gefokte vogels die voorzien zijn van een ander merkteken dan bedoeld in artikel 6, eerste lid, dat door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland, of een door een overheidsorgaan van een andere staat dan Nederland erkende organisatie is afgegeven, en voldoet aan de eisen die bij ministeriële regeling gesteld zijn.

Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens

Artikel 11

Een ring die of een ander merkteken dat rechtmatig is aangebracht vóór de inwerkingtreding van deze regeling en, voorzover van toepassing, in overeenstemming is met de basisverordening en de uitvoeringsverordening wordt geacht te zijn een ring of merkteken als bedoeld in deze regeling.

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Naar aanleiding van het verzoek van heer , maart 2013, namens

gelet op artikel 5, lid 2, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Verleent hierbij aan:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Voor het tijdvak van:

8 oktober 2013 tot en met 7 oktober 2018

ONTHEFFING

FF/75/2013/009

van de verplichting genoemd in artikel 6, lid 1, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten dat gefokte vogels voorzien dienen te zijn van een pootring, voor knobbelzwanen (*Cygnus olor*) die bedrijfsmatig, met het oog op de productie, gefokt zijn.

De ontheffing geldt voor de provincies Zuid-Holland en Utrecht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

1. De ontheffing wordt slechts verleend voor de hierboven genoemde soort en beschreven handeling.
2. De houder blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
3. De houder dient de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.
4. Voor het verrichten van de in deze ontheffing genoemde handelingen, voor wat betreft bovengenoemde artikelen van de Flora- en faunawet, mogen vaste medewerkers van de ontheffinghouder middels een machtiging gebruik maken van deze ontheffing. Indien de ontheffinghouder een ander dan een vaste medewerker machtigt, dan dient de ontheffinghouder een kopie van de verleende machtiging aan Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag te zenden. De machtiging vermeldt in ieder geval de volgende gegevens:
 - a) volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene aan wie de machtiging is verleend;
 - b) soort(en) en eventuele aantallen waarvoor de machtiging geldt;
 - c) kwalificaties met betrekking tot deskundigheid op het gebied van beschermde soorten;
 - d) de handelingen die mogen worden verricht;
 - e) plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht;
 - f) periode waarvoor de machtiging geldt;
 - g) naam en handtekening ontheffinghouder;
 - h) het nummer van de ontheffing die aan de ontheffinghouder is verleend.
5. Gemachtigden dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is de machtiging bij zich. Deze machtiging dient te zijn gehecht aan een kopie van deze ontheffing. Gemachtigden dienen de machtiging op eerste vordering te tonen aan een bevoegd inspecteur of opsporingsambtenaar.

6. De houder dient te allen tijde de legale herkomst van de gehouden knobbelzwanen aan te kunnen tonen.
7. De ontheffing geldt uitsluitend voor de ongeringde knobbelzwanen die de houder op de ingangsdatum van deze ontheffing onder zich heeft en niet voor de nakomelingen van deze knobbelzwanen.
8. De ongeringde knobbelzwanen, die onder deze ontheffing vallen, moeten op een andere wijze zodanig gemerkt zijn, dat zij in het veld zichtbaar te onderscheiden zijn van in het wild levende zwanen.
9. De houder voert een administratie van de gehouden knobbelzwanen. Uit deze administratie moet het volgende blijken:
 - Het aantal ongeringde gehouden knobbelzwanen;
 - Het aantal geringde gehouden knobbelzwanen;
 - Het aantal verkochte knobbelzwanen, waarbij wordt geregistreerd, de datum van verkoop en de bestemming per verkochte zwaan;
 - De data waarop de nakomelingen zijn geleewlekt en hoeveel nakomelingen op elke genoemde datum zijn geleewlekt;
 - De data waarop de nakomelingen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring, hoeveel nakomelingen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring per datum en de diameter van de gebruikte pootring.
10. Deze ontheffing kan bij het niet of niet voldoende naleven van de voorwaarden worden ingetrokken.

Den Haag, 8 oktober 2013

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

○

○○

○

○○

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

F
T
F

Divisie Landbouw & natuur

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.rvwa.nl

Contactpersoon

T 088 223 33 33
F 088 223 33 34
Info@rvwa.nl

Onze referentie
TRCVWA/2013/10060

Datum 15 oktober 2013
Betreft Handhaving Ingrepenbesluit

Geachte meneer C

Bij controle van uw bedrijf in mei 2012 is gebleken dat u in overtreding bent van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (hierna: de Gwvd) en/of de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 (hierna: de WUD). Inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit hebben namelijk geconstateerd dat u zelf knobbelzwanen leeuwlekt. In deze brief licht ik de toepasselijke regelgeving toe en stel ik u in kennis van mijn voornemen deze regels te handhaven met betrekking tot knobbelzwanen die onder uw hoede zijn.

Op het verrichten van ingrepen bij dieren zijn bepalingen bij of krachtens de Gwvd en de WUD van toepassing.

In de Gwvd en het Ingrepenbesluit wordt onder een ingreep verstaan een lichamelijke ingreep bij een dier waarbij een deel of delen van het lichaam wordt of worden verwijderd of beschadigd. Uitgangspunt is dat het verrichten van een ingreep bij een dier verboden is. Op dit verbod zijn uitzonderingen gemaakt waarbij voorwaarden kunnen worden gesteld. Zo is het leeuwleken van vogels en het aanbrengen van een tatoeage bij een dier ter identificatie toegestaan. Ook het inknippen van teenvliezen is toegestaan, maar alléén bij kippen en eenden.

Nadat op grond van de Gwvd en het Ingrepenbesluit is bepaald of een ingreep bij een dier is toegestaan, volgt uit de bepalingen bij of krachtens de WUD wie de ingreep mag verrichten en welke voorwaarden daarbij gelden. Binnen dit kader wordt in de WUD en de Regeling toegelaten handelingen een specificatie van het begrip 'ingreep' gebruikt, namelijk de term 'operatie'. De definitie van 'operatie' in de WUD luidt: een instrumentele ingreep bij dieren, gepaard gaande met verbreking van de natuurlijke samenhang van levende weefsels, het afnemen van bloed daaronder begrepen. Het verrichten van operaties door anderen dan dierenartsen is in beginsel verboden. Ook op dit verbod zijn uitzonderingen gemaakt. Die gaan echter niet zover dat het u toegestaan is operaties te verrichten bij knobbelzwanen die onder uw hoede zijn.

Divisie Landbouw & natuur

Datum
15 oktober 2013

Onze referentie
TRCVWA/2013/10060

Met betrekking tot enkele Ingrepen danwel operaties die door u worden verricht, of zouden kunnen worden verricht, bij onder uw hoede zijnde knobbelzwanen, impliceert het vorenstaande samenvattend het volgende:

- Het leewleken en tatoeëren van knobbelzwanen is toegestaan, maar deze handelingen mogen alleen door een dierenarts worden uitgevoerd.
- Het Inknippen van teenvlezen van knobbelzwanen is niet toegestaan; ook niet door een dierenarts.

Voor een volledig overzicht van toegestane Ingrepen danwel operaties en de voorwaarden waaronder zij mogen worden verricht, verwijst ik u naar vorengenoemde regelgeving. De meest relevante artikelen uit die regelgeving heb ik opgenomen in de bijlage bij deze brief.

Vorengenoemde regels zijn niet nieuw en gelden al sinds 1996. Tot heden heeft de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit deze regelgeving niet gehandhaafd met betrekking tot knobbelzwanen die onder uw hoede zijn. Middels deze brief stel ik u ervan in kennis dat de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit per 1 januari 2014 de toepasselijke regelgeving op het gebied van het verrichten van Ingrepen danwel operaties zal handhaven. Dit houdt concreet in dat handhaven zal worden opgetreden als geconstateerd wordt dat u de Gwvd en/of de WUD overtreedt ten aanzien van knobbelzwanen die onder uw hoede zijn. Door u hiervan vroegtijdig in kennis te stellen, ben ik van mening dat ik u voldoende tijd biedt uw bedrijfsvoering aan te passen voor zover dat nodig is.

Ter informatie wil ik u erop wijzen dat de bepalingen bij of krachtens de Gwvd en de WUD stapsgewijs worden opgenomen in de Wet dieren, zonder dat de regels inhoudelijk wijzigen. Daarnaast wil ik u erop wijzen dat het vanaf 2018 geheel verboden wordt vogels te leewleken. Ook vogels die in een niet-afgesloten ruimte worden gehouden, mogen vanaf 2018 niet meer worden geleewlekt.

Deze brief is geen besluit als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht, tegen deze brief is daarom geen bezwaar mogelijk.

Ik vertrouw erop dat u met deze brief voldoende bent geïnformeerd.

mr.
Hoofdinspecteur divisie Landbouw en Natuur van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Bijlage relevante passages uit de wetgeving

Gezondheids en welzijnswet voor dieren.

Artikel 40, lid 1

Het is verboden één of meer lichamelijke ingrepen bij een dier te verrichten, waarbij een deel of delen van het lichaam wordt of worden verwijderd of beschadigd.

Artikel 40, lid 2

Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op:

- a. ingrepen betreffende het onvruchtbaar maken van een dier;
- b. ingrepen waarvoor een diergeneeskundige noodzaak bestaat;
- c. bij algemene maatregel van bestuur aangewezen ingrepen;
- d. overige bij of krachtens enig wettelijk voorschrift verplichte dan wel toegestane ingrepen.

Artikel 40, lid 3

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent de wijze waarop en de gevallen waarin de lichamelijke ingrepen, bedoeld in het tweede lid, onderdelen c en d, slechts mogen worden verricht.

Ingrepenbesluit

Artikel 1 onder b

Ingreep: lichamelijke ingreep bij een dier waarbij een deel of delen van het lichaam wordt of worden verwijderd of beschadigd;

Artikel 2, lid 1

Als ingrepen als bedoeld in artikel 40, tweede lid, onderdeel c, van de wet, worden aangewezen:

- d. het leewieken van vogels die worden gehouden of aantoonbaar bestemd zijn om te worden gehouden in een niet gesloten ruimte;

Artikel 2, lid 2

Voorts worden aangewezen de navolgende ingrepen, voorzover zij dienen ter identificatie van een dier, met dien verstande dat bij het dier ten hoogste twee van die ingrepen mogen worden verricht:

- c. het aanbrengen van een tatoeage;
- e. het inknippen van teenvlezen bij kippen en eenden;

Divisie Landbouw & natuur

Datum
15 oktober 2013

Onze referentie
TRCVWA/2013/10050

Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990

Artikel 1, lid 1

operatie: instrumentele ingreep bij dieren, gepaard gaande met verbrekking van de natuurlijke samenhang van levende weefsels, het afnemen van bloed daaronder begrepen;

Artikel 7, lid 1

Het onvruchtbaar maken van dieren, het verrichten van operaties bij dieren en het toepassen bij dieren van diergeneesmiddelen aangewezen krachtens artikel 29 van de Diergeneesmiddelenwet is, voor zover een en ander niet als beroep geschiedt, aan anderen dan dierenartsen verboden.

Artikel 7, lid 3

Onze Minister kan geheel of gedeeltelijk van het in het eerste lid gestelde verbod vrijstelling of ontheffing verlenen. Aan een vrijstelling of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden. Zij kunnen onder beperkingen worden verleend

Regeling toegelaten handelingen

Artikel 3

Van het verbod tot het verrichten van operaties, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de wet wordt vrijstelling verleend:

- a. een personen die bedrijfsmatig dieren houden op een landbouwbedrijf met betrekking tot de in artikel 4 genoemde handelingen;

Artikel 4

De in artikel 3, aanhef in onderdeel a, bedoelde handelingen zijn:

- a. het leewieken van kulkens van kippen, kalkoenen en ganzen tot de leeftijd van twee dagen;

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

Aan:
De Staatssecretaris van Economische Zaken
Mevrouw S.A.M Dijkema
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp : Handhaving Ingrepenbesluit
Referentienummer : TRCVWA/2013/10060
Datum : 4 december 2013

Contactpersoon
Adres

Telefoon :
E-mailadres :
Bijlagen : 1

Geachte mevrouw Dijkema,

Middels deze brief wil ik het volgende onder uw aandacht brengen:

Ik oefen al 40 jaar mijn werkzaamheden uit als houder van knobbelzwanen. Deze knobbelzwanen worden gehouden in de vrije natuur in een groot gedeelte van de provincie Zuid-Holland en Utrecht. De door mij gehouden knobbelzwanen produceren jaarlijks kulkeris welke kulkeris door mij worden geleewiekt. Het leewieken houdt in dit geval in het verwijderen van een zeer klein gedeelte van een vleugel. Het betreft het laatste deel van een vleugel van ten hoogste 8 vliegpennen.

Dit leewieken gebeurt door mij al zo lang ik mijn beroep uitoefen. Door dit leewieken voorkom ik dat er ongewenst knobbelzwanen in de vrije natuur achterblijven waardoor er een te grote populatie knobbelzwanen zal ontstaan.

Op 1 april 2002 trad de huidige Flora- en faunawet in werking. In deze genoemde wet is het uitzetten van dieren verboden. Door het leewieken voorkom ik dus dat de door mij gehouden knobbelzwanen in de vrije natuur worden uitgezet.

Door uw Ministerie werd ik op 4 april 2003 in het bezit gesteld van een ontheffing voor het houden van mijn knobbelzwanen. De ontheffing voor het houden van knobbelzwanen werd verleend onder nummer FEF27B/2002/099.

In de aan mij verleende ontheffing wordt op vervolgblad 3 het volgende gesteld:

17-12-2013

"de jonge tamme knobbelzwanen moeten, ter voorkoming van wegvliegen, op het nest geleewiekt worden, indien dit niet gebeurt en de zwanen vliegen weg, is er sprake van overtreding van het verbod op het ultzetten van dieren als bedoeld in artikel 14 van de Flora- en faunawet."

In deze ontheffing wordt nergens vermeld dat het leewieken niet door mij mag worden uitgevoerd.

In 2006 werd ik door de Dierenkliniek Westhage, gevestigd aan de Loosdijkseweg 1065, 2571 BB te Den Haag benaderd om enkele door de Dierenambulance binnengebrachte knobbelzwanen te komen ophalen. De knobbelzwanen waren in Vogelasiel "De Wulp" opgevangen. Da in het vogelasiel "De Wulp" onderzocht. Dierenarts heeft na dit onderzoek verklaard dat knobbelzwanen in een goede conditie verkeerden en op zeer correcte wijze geleewiekt waren.

Een kopie van de destijds door de genoemde verklaring van de dierenarts heb ik als bijlage bij deze brief gevoegd.

Deze in 2003 verleende ontheffing werd in 2008 wederom aan mij verleend. Ook in deze in 2008 aan mij verleende ontheffingen is ook niet gesproken over het verbod op het leewieken van de door mij gehouden knobbelzwanen.

In 2012 werd er door twee medewerkers van uw organisatie, genaamd de s een onderzoek gedaan naar de door mij gehouden knobbelzwanen. Dit onderzoek werd uitgevoerd vooruitlopend op het verlenen van een nieuwe ontheffing voor het houden van knobbelzwanen. Tijdens dit onderzoek is volgens de beide genoemde heren gebleken dat het door mij uitgevoerde leewieken op een zeer deskundige wijze plaatsvond.

Op 3 april 2013 beantwoorde u de door de Partij voor de Dieren (PvdD) ingediende Kamervragen betreffende het zwanendriften. Deze vragen werden door de Partij voor de Dieren onder kenmerk 2013205348 ingediend.

De PvdD stelde als vraag of er in 2012 onverwachte controles waren uitgevoerd bij zwanendrifters? Als antwoord op de door de PvdD gestelde vraag antwoordde u toen dat er inderdaad controles waren uitgevoerd en dat daarbij geen overtredingen werden vastgesteld.

Ik deel u hierbij ook mede dat ik zowel voor als na de door de medewerkers van de NVWA uitgevoerde controles binnen de bedrijfsactiviteiten mijn werkwijze met betrekking tot het houden van knobbelzwanen niet heb aangepast. Ik voer dus nog steeds op dezelfde manier mijn dagelijkse werkzaamheden uit, welke werkzaamheden door uw medewerkers tijdens de uitgevoerde controles werden omschreven als zeer deskundige handelingen.

Op 8 oktober 2013 heb ik van uw Ministerie een nieuwe ontheffing gekregen voor het houden van mijn knobbelzwanen. In deze ontheffing is gesteld dat het leewieken pas na 2017 verboden werd.

Ik citeer uit deze aan mij op 8 oktober 2013 verleende ontheffing het volgende:

Verbod op leewieken in 2018

De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd) wordt samen met de tot nu toe fragmentarische wetgeving voor dieren integraal vervangen door de Wet dieren.

5-17-2013

De Wet dieren bevat een algemeen verbod op lichamelijke ingrepen bij dieren. Ingrepen waarvoor een geneeskundige noodzaak bestaat worden uitgezonderd. Verder kunnen bij algemene maatregel van bestuur ingrepen uitgezonderd worden. Het betreft dan veelal ingrepen om erger dierenleed of onveilige werksituaties te voorkomen. Het beleid van het Ministerie van Economische Zaken is erop gericht om dergelijke ingrepen op een verantwoorde manier verder te verminderen. Dit beleid heeft tot gevolg dat het leewieken na 2017 niet meer is toegestaan. Ik adviseer u vanaf nu al rekening te houden met deze aanstaande wetswijziging.

Volledigheidshalve ga ik er dus vanuit dat ik op dezelfde wijze als in het verleden in de aan mij jongstleden verleende ontheffingen mijn bedrijfsactiviteiten kan voortzetten tot 2018.

Op 21 oktober 2013 ontving ik een brief vanuit uw Ministerie, welke brief werd ondertekend door mr. [naam] (Inspecteur divisie Landbouw en natuur). De brief had betrekking op het handhaven van het ingrepenbesluit door uw organisatie.

In de door de heer [naam] gestuurde brief wordt gesteld dat de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) voornemens is het ingrepenbesluit daadwerkelijk te gaan handhaven. Zoals al eerder door mij gesteld hebben uw medewerkers tijdens hun onderzoek in 2012, voorafgaande aan het verlenen van een nieuwe ontheffing, voor het houden van knobbelzwanen ook nooit gesproken over het feit dat ik de door mij gehouden knobbelzwanen niet mocht leewieken.

De brief welke ik op 21 oktober 2013 (met referentienummer TRCVWA/2013/10060) heb ontvangen bevreemd mij dan ook zeer.

Gezien het vorenstaande wil ik graag van u een antwoord op de volgende vragen:

- De heer [naam] stelt in zijn schrijven dat het leewieken conform gestelde regelgeving al sinds 1996 verboden was. Hoe komt het dan dat er bij het verlenen van de ontheffingen welke aan mij in 2003, 2008 en 2013 niet is vermeld?
- Hoe komt het dat uw medewerkers tijdens hun onderzoek in 2012 mij nooit hebben gewezen op het van kracht zijnde leewiekverbod maar juist stelde dat het leewieken uiterst vakkundig werd uitgevoerd?
- Was het antwoord van u op gestelde vragen van de Partij voor de Dieren juist?
- Kunt u mij aangeven, (waarbij ik altijd in de veronderstelling ben geweest dat ik mijn bedrijfsvoering conform de gestelde regels heb uitgevoerd) hoe we deze problematiek rondom het houden van knobbelzwanen constructief kunnen oplossen?

Tot slot wil ik opmerken dat ik bereid ben om gezamenlijk te zoeken naar een constructief passende oplossing voor de voortzetting danwel eventuele beëindiging van mijn bedrijf.

In afwachting van uw antwoord verblijf ik,

Vriendelijke groeten,

5-17-2013

I
[Handwritten signature]

tel: _____

huisarts voor dieren

postbank: _____

VAT: _____

ONDERWERP: Gezondheidstoestand van 3 zwanen van dhr.
Adres, _____

Nota:

"Sinds 3 jaar komen er geleewiekte knobbelzwanen via de Alphense Dierenbescherming in het vogelasiel "de Wulp", te Den Haag. Oorzaak is vaak gelegen in "verkeer, vismateriaal (draad, haak) en/of botulisme".

Vogels die in de winter binnenkomen zijn vaak op zoek naar voedsel afgedwaald. Het gaat hier meestal om jonge zwanen die in hun eerste winter door lange periode van voedselchaarste in gewicht afgenomen zijn, iets dat voor de tijd van het jaar bij deze dieren als normaal gezien moet worden.

Dhr. _____ is wettelijk verplicht deze zwanen te leewieken, om zijn vergunning tot het houden van deze dieren te kunnen behouden.

Bij verzaken van deze plicht spreekt de wet van faunavervalsing."

Onlangs heeft ondergetekende, drs. _____, dierenarts te Den Haag, een drietal van dit soort (vrij levende) knobbelzwanen in vogelasiel "de Wulp" aan een nader onderzoek onderworpen.

- Hij vond drie dieren (twee van ongeveer een half jaar oud en een van ongeveer twee jaar) in een goede (!) voedingstoestand met een "mooi genezen en op de juiste plaats verrichte leewiek-vleugel", goede bespiering en vrij van externe parasieten. Dieren waren zijns inziens in goede conditie en vertoonden geen tekenen van verwaarlozing.

Aldus naar waarheid opgemaakt dd. 3 maart 2006, te Den Haag.

[Handwritten signature]